

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

721

-14^E JAARGANG

WOENSDAG 23 OCTOBER 1929

No. ~~720~~

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.
COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. K. Ribbuis; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonne's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Rijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 6729.

22 OCTOBER 1929.

De dikwijls omslaande stemmingen op de wisselmarkt zijn oorzaak geweest, dat er zich een tamelijk levendige handel ontwikkelde. Onder den invloed van de renteverhoudingen is de Dollarkoers in Londen van 4.86% op 4.87% teruggelopen. Het Pond Sterling, dat hier bijna de geheele week op 12.09% stond — ondanks het ruimere geld — verbeterde gisteren tot 12.10%. De Dollar daarentegen kwam van 2.485 op 2.4813; slot 2.4818. Marken, die zich aanvankelijk op ca. 59.29 handhaafden, bereikten gisteren een koers van 59.33 (tegen f 20.40%). Fransche Francs verbeterden van 9.76% tot 9.77% (tegen Ponden liep de koers van 123.95 op 123.86, dus weder bijna op het goudpunt), Lires waren op 13.— aangeboden. De overige koersen alle eerst zwakker, daarna alle hoger met het Pond. De Spaansche Peseta kon zich aanvankelijk herstellen op 35.60, op welken prijs de koers eenige dagen bleef hangen. Zaterdag bracht een groot aanbod den koers weder op 35.10. Toen gisteren weder eens berichten over een stabilisatie bekend werden, stegen ze snel op 35.65. Yen wat lager, 1.18%. Ook het écart voor uitbetaling Australië is weder grooter geworden; kabel-uitbetaling is nu reeds 1¼ pCt., schriftelijke overboeking 1% pCt. onder Londen te krijgen. De Milreis is niettegenstaande de ongunstige berichten uit Brazilië weinig veranderd: ca. 29%. Flauw was uitbetaling Buenos-Aires, dat op 104½ werd aangeboden (tegen Ponden 47 c.). Ook Canada was aangeboden ca. 2.46.

Op de termijnmarkt doen euumaands-Ponden, onder den invloed van de geld-ruimte hier, een disagio van ¾ c., driemaands zijn 1¼ c. onder den prijs. Een-

maands-Dollars doen 2—4 c. agio, driemaands 14½—16½ c.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank vertoont de post binnenlandsche wissels een daling van f 2.8 miljoen. Het bedrag van het rechtstreeks bij de Bank ondergebrachte schatkistpapier blijkt met f 3 miljoen te zijn afgenomen. De beleeningen geven een teruggang van f 4.2 miljoen te zien. Het renteloos voorschot aan het Rijk daalde met f 2.9 miljoen.

De goudvoorraad der Bank verminderde met f 200.000. De zilvervoorraad bedraagt f 300.000 meer. De post papier op het buitenland en de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans stegen resp. met f 3 miljoen en f 700.000.

De biljettencirculatie vertoont een teruggang van f 14.4 miljoen. De rekening-courant-saldi blijken met f 7.6 miljoen te zijn gestegen. Het beschikbaar metaalsaldo klom met f 2.8 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 55.

* * *

De vele likwidaties op de effectenbeurs en de weinige lust tot het doen van nieuwe zaken op een nog steeds buitengewoon flauwe markt, deed de vraag naar prolongatiegeld deze week opnieuw sterk inkrimpen, zoodat de notéering tenslotte tot 4 pCt. terugliep. Ook het aanbod van wissels bleef gering; meestal kon men voor 5% à 5³/₁₆ pCt. plaatsing vinden en gisteren werd ook voor 5¹/₁₆ pCt. afgedaan. Zelfs callgeld was ruim verkrijgbaar en liep tot 3½ pCt. terug. De verhooging van het Engelsche disconto heeft dus nog steeds niet den minsten invloed op onze geldmarkt gehad, terwijl ook de invloed van de nadering van den November-termijn en de daarmee gepaard gaande belangrijk grootere geldvraag, die anders meestal in October begint door te komen, nauwelijks te bespeuren is.

LONDEN, 21 OCTOBER 1929.

De positie op de geldmarkt was verleden week gemakkelijk, gesteund door de op 15 October vrijkomende dividendgelden. De schuld aan de Bank van Engeland kon dan ook worden afbetaald.

Disconto daalde in den loop der week tot 5½—³/₁₆ pCt., onder invloed van buitenlandsche aankopen en van den gunstigeren Dollarkoers, welke heden tot 4.87% opliep. De teleurstellende factor is echter, dat de Franckoers nog steeds bij het gouduitvoerpunt blijft, zoodat gevreesd wordt, dat Parijs, bij het krapper worden van geld tegen het einde der maand, wel weder eenige posten goud zal nemen.

Toch is men hier weder iets optimistischer gestemd, nu de Bank het goud, dat verleden week in de markt was, tegen haar officieelen prijs zonder bijbetaling van premie heeft kunnen verkrijgen.

DE DIENST DER RIJKSFINANCIËN 1930.

„Daar de Financier de zenuw van den Staat, maar ook de bron van Tweedragt en scheuring is, is het van 't uiterste belang, nauwkeurig te onderzoeken, wat men daaromtrent behoort te bepalen”, uit de Rede van den Burger Representant van de Kastele in de bijeenkomst van de Nationale Vergadering van 17 November 1796.

Het verschieft der rijksfinanciën wordt niet langer allerwege pessimistisch bekeken. Het Handelsblad acht de rijksfinanciën „overgezond” en een zoo groote financieele autoriteit als de heer Van Gijn durft mede tot belastingverlaging te adviseeren. Maar ook mindere goden scheppen er behagen in de extra-aflossing van onze Nationale Schuld als noodeloze fraaigheid voor te stellen. Waarom zoude men niet eens wat „vacantie” nemen van wettelijk vastgestelde of van vrijwillige aflossingstermijnen der Nationale Schuld, de welke, met inbegrip der crisis-schulden, op 1 Januari 1928 moest gesteld worden op f 2739.9 miljoen?

Wie het perspectief der rijksfinanciën wil beoordeelen, moet de rijksbegroting 1930 — zelfs de heer Van Gijn vermijdt zich nog in het onderwetsche woord „staatsbegroting” — voor zich nemen en vóór-uit kijken. Zeker, achteruit is de hemel schoongeveegd. Enorme overschotten — een bedrag in de laatste vijf jaren van 242 miljoen — zijn van „gewoon” naar „buitengewoon” tot extra-amortisatie van den kapitaaldienst overgeboekt „bij gedoogen van het parlement”. Het ging hierbij in de afgelopen jaren, tot 1 Januari 1929, om een financieel beleid, hetwelk tot en met den dienst over 1928 door bepaalde wettelijke voorschriften niet werd beheerscht, maar waaromtrent de Comptabiliteitswet (wet van 21 Juli 1927 S. 259) thans regels stelt, welke natuurlijk niet kunnen beoogen en ook niet beoogen wijziging te brengen in de verhouding van de macht van parlement en die van de regeering. Wanneer de heer Van Gijn in de Economist van September 1929, in een artikel dat heel wat aandacht heeft getrokken, schrijft:

„In elk geval worde echter telken jare aan de volksvertegenwoordiging een duidelijk voorstel omtrent de bestemming van een eventueel saldo van den laatstelijk vastgestelden gewonen dienst voorgelegd en niet tot een regeeringsdaad gestempeld, wat buiten kijf deel uitmaakt van een van de belangrijkste rechten van het Parlement, als deel van de wetgevende macht.”

moet hieruit niet worden geconcludeerd, dat in feite eenig recht van het parlement in deze materie ooit is geschonden. De geheele staatsdienst wordt gevoerd „bij gedoogen van het parlement”. Geen tak van dienst is aan de parlementaire controle onttrokken.

Twee perioden moeten echter worden onderscheiden. De overschotten op den gewonen dienst over de jaren 1925, 1926, 1927 en 1928 zijn „bij gedoogen van het parlement”, krachtens de leiding van de regeering in het financieel bestel, gebruikt tot aflossing van de Nationale Schuld.

Met de Comptabiliteitswet 1927, welke voor het eerst werd toegepast op de begroting voor het dienstjaar 1929, heeft dit beleid niets te maken. Natuurlijk had het parlement ook vóór 1 Januari 1929 een andere financieele politiek kunnen forceeren, feit is dat dit niet is geschied. Eenig recht van het parlement is niet verkort.

Van het dienstjaar 1929 af is het financieel regeeringsbeleid gebonden aan de bepalingen van de Comptabiliteitswet. Blijft op den gewonen dienst voor 1929 een batig slot over dan zal dit verhuizen naar de rijksbegroting voor het jaar 1932. Regeering en Parlement zullen in het late jaar 1931 beoordeelen hoe dit batig slot zal worden gebruikt. Tusschen twee haakjes: in de pers doen over het batig slot 1929 fantastische verhalen de ronde, waarbij men zich ten onrechte meent te kunnen baseeren op den maandelijkschen middenstaat, die echter omtrent het batig slot

INHOUD.

Blz.

DE DIENST DER RIJKSFINANCIËN 1930 door Prof. Mr. C. W. de Vries	948
Nikkelen Munt door Jhr. F. W. L. de Beaufort	949
De Rijksmiddelen	951

BUITENLANDSOHE MEDEWERKING:

Het reparatievraagstuk van het Oosten (Oostenrijk, Hongarije, Bulgarije) door Dr. R. Kerschagl.....	952
---	-----

AANTEKENINGEN:

Stabilisatie van het prijsniveau	953
Nikkelen munt	955
Resultaat van de rondvraag van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek door Dr. G. Mikusch	957
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederlandsch-Indië.....	957

MAANDOIJFERS:

Rijkspostspaarbank	958
Overzicht der Rijksmiddelen	958
Statistisch overzicht van den economischen toestand van Nederlandsch-Indië.....	959

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN..... 960—966

Geldkoersen.	Bankstaten.	Verkeerswĳzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.	

op den gewonen dienst 1929 geen uitsluitel geeft. Wat wij werkelijk kunnen weten uit de publieke stukken is dat het totaal over 8/12 der raming 1929 ten aanzien van de niet-kohierbelastingen is f 215.966.666 en dat het totaal van deze opbrengst over de eerste acht maanden van 1929 is: f 226.872.333, zoodat op dezen post, in genoemd tijdvak f 10.905.666 meer is ontvangen dan de raming bedroeg. Mocht er aldus ook weer over 1929 een batig slot bestaan op den gewonen dienst, dan zullen in de periode Sept.—December 1931 parlement en regeering tezamen als begrotingswetgever voor het dienstjaar 1932, uitmaken op welke wijze over dit batig saldo zal worden beslist. De regeering doet dan in haar ontwerp van wet voor de rijksbegroting een voorstel en uit den „Verzamelstaat” bij de Millioenennota gevoegd blijkt dan weer of het batig saldo der gewone middelen over 1929 gebruikt is tot extra-aflossing van 's lands schuldenlast. Stel de regeering doet inderdaad dat voorstel. Zij blijft trouw aan haar financieel beleid het overschot op den gewonen dienst te gebruiken tot extra-amortisatie van de schulden van het Rijk. Is in dat geval „tot een regeeringsdaad gestempeld; wat buiten kijf deel uitmaakt van een van de belangrijkste rechten van het Parlement, als deel van de wetgevende macht?

Het heeft er niets van. Het parlement zal ook het begrotingsontwerp voor 1932 beoordeelen naar zijn innerlijke waarde. De Comptabiliteitswet heeft het parlement niet in eenige bevoegdheid geknot. Stel nu eens dat uit de regeeringsvoorstellen voortvloeit, dat f 10 miljoen batig-saldo gewonen dienst 1929 wordt overgebracht naar den kapitaaldienst tot aflossing van staatsschuld, dan kan het parlement op duidelijke wijze — aan het afstemmen van de geheele rijksbegroting voor 1932 behoef men nog in het geheel niet te denken — zijn wil doorzetten. De Tweede Kamer kan op het ontwerp-Middelenwet een amendement voordragen tot schrapping van één der door de regeering voorgedragen middelen, waaruit een opbrengst van 10 miljoen gulden wordt verwacht. Zij kan daarenboven als nieuw middel voor den dienst 1932, aanwijzen: het batig slot op den gewonen dienst over 1929¹⁾. Een regeering die de aldus geamendeerde begrotingswet niet zoude willen uitvoeren, zoude slechts kunnen aftreden.

In het verschieft van het beheer van 's rijks finan-

¹⁾ Men kan zeker de leer huldigen, dat in den geest van de Grondwet, een nadeelig saldo geen uitgaaf is en een voordeelig saldo geen middel van inkomst is, maar de begrotingswetgever kan het batig slot over 1929 tot middel voor den gewonen dienst 1932 stempelen.

ciën vertoont zich dus allermint een parlement, gedwongen afstand te doen van één van zijn belangrijkste rechten. Wel schijnen nog heel wat moeilijkheden te moeten worden overwonnen, alvorens tot nieuwe belastingverlaging overwonnen, overgegaan. Tot voor kort scheen het mogelijk door bezuinigingen het natuurlijk accres der uitgaven op den gewonen dienst op te vangen en daarnaast het natuurlijk accres der inkomsten op den gewonen dienst te gebruiken voor belastingverlaging. De belastingverlaging is dan ook inderdaad gevolgd (verlaging 20 pCt. Inks. belasting, verlaagd personeelbelasting, successiebelasting en rijwiabelasting). Gaat echter de bezuiniging niet verder door, dan moeten onvermijdelijk de nieuwe uitgaven en het natuurlijk accres der uitgaven tezamen het accres der middelen opslokken. Al te hoopvol zullen de bezuinigers hier niet moeten gestemd. Immers welke krachten zijn in de toekomst te onderkennen, welke de bezuiniging in den rijksdienst *doorvoeren*? „Woorden” zullen er wel genoeg aan worden besteed, maar welke „krachten” zullen worden aangewend? Men spreekt dan gaarne van groote middelen tegenover kleine pogingen. Was men het nu maar eerst eens hierover eens: van welk orgaan gaat het plan van de bezuinigingspolitiek uit? Een groot plan kan slechts uitgaan van den wetgever, maar het ontbreekt. Tot nu toe kan slechts worden gewerkt met de gesmade kleine middelen. Heeft deze tegenwoordige werkwijze succes? De uitkomsten leeren het anders. Bekend is, dat de Minister van Financiën niet alleen uitgaven weigert, welke niet op eenigen begrotingspost zouden zijn te verantwoorden, maar dat ook binnen de grenzen van een begrotingspost uitgaven kunnen worden geweigerd en worden geweigerd, die niet noodzakelijk en worden gezien wij hiervan het resultaat, dan blijkt dat over het jaar 1928 onder de gewone uitgaven een bedrag van f 18.869.464 is bespaard. De besparingen zijn over bijna alle Hoofdstukken der rijksbegroting verdeeld. Natuurlijk wordt op dezen weg nog steeds voortgegaan, maar de Regeering verwacht blijkbaar niet, dat op dezen weg nog veel zal kunnen worden bereikt.

Bij het nalezen der stukken valt het op, dat men kan berekenen, dat de Regeering *zelve* toch wel een gunstigen indruk van het accres der middelen heeft. De raming van de opbrengst van enkele middelen over 1930 schijnt beslist genomen aan den gunstigen kant. De opbrengst van de post „accijns op het gedistilleerd” was over 1929 geraamd op f 45 miljoen opbrengst. De belasting op het gedistilleerd werd met 40 pCt. verlaagd en toch durft de Minister over 1930 de opbrengst van dit middel ramen op f 37 miljoen. Daar behoort moed toe! Zoo komen de „rechten en boeten van registratie” en de „rechten en boeten van successie” van een ramingsbedrag over 1929 van onderscheidenlijk f 27 miljoen en f 38 miljoen op f 30 miljoen en f 42 miljoen. Wie deze ramingen aanschouwt, is over 1930 optimist! Zonder eenige tariefsverhoging komt de opbrengst van het middel „accijns op geslacht” van een raming over 1929 tot een bedrag van elf miljoen gulden ineens op twaalf miljoen gulden over 1930. Wie dat raamt, heeft vertrouwen in de welvaart van het vleesch-etende deel der bevolking!

Maar er is nog een ander lichtpunt. Het totaal der uitgaven over 1929 was oorspronkelijk uitgetrokken op f 593.623.714. Dit bedrag moest hoofdzakelijk voor salarisverhoging en kosten van Waterstaatswerken, in den loop van het jaar 1929 nog worden verhoogd met f 6.758.866, zoodat het crediet voor het totaal der uitgaven over 1929 steeg tot méér dan f 600 miljoen. Thans zien wij het totaal bedrag der uitgaven over 1930 oplopende tot bijna f 612 miljoen. Over één jaar twaalf miljoen gulden aan uitgaven méér is een zeer bescheiden bedrag in het natuurlijk accres der uitgaven. Hoe hoog men dit natuurlijk accres ook wil schatten, ieder zal toegeven dat $\frac{12}{600}$ of 2 pCt.

uiterst laag is. Deze uitkomst bewijst, dat het werkelijke natuurlijk accres in de uitgaven gedeeltelijk door bezuiniging is opgevangen. Anders *moet*, in verband met de pCt. oploopen, de jaarrekening met méér dan 2 pCt. oploopen.

Maar er is meer. Op de gewone uitgaven voor Hoofdstuk VI der rijksbegroting is voor 1930 9 miljoen 300.000 gulden méér uitgetrokken dan het geval was voor 1929. Deze verhoging is voor f 2 miljoen het gevolg van het herstel van het 7de leerplichtjaar en voor f 3.5 miljoen het gevolg van de wederinvoering van de oude, lagere, leerlingenschaal. De verhoging is dus, gezien het natuurlijk accres der onderwijs-uitgaven dat direct verband houdt met de toename van de bevolking, in hoofdzaak het gevolg van nieuwe wettelijke maatregelen en niet te wijten aan onzuinig beheer of aan gebrek aan bezuinigingsdrift.

Er is nog een opmerking. Op den buitengewonen dienst voor „Waterstaat” was voor 1929 een bedrag toegestaan van f 36 miljoen. Thans schrikken wij eenigszins van een bedrag van f 54.5 miljoen voor dezen post op den kapitaaldienst. Uit de toelichting blijkt dat dit kapitaal in hoofdzaak is bestemd voor de Zuiderzeewerken. Hieruit blijkt een optimistische kijk der regeering. Zij heeft de benodigde miljoenen *durven* plaatsen op den kapitaaldienst en hieruit *moet* men aflezen, dat de regeering vertrouwt dat deze gelden werkelijk in de latere inkomsten van het uitgevoerde enorme werk hun dekking zullen vinden. Men zag juist in den laatsten tijd nog al eens een poging om groote kosten van waterstaatswerken toch voor een deel uit de gewone jaarlijksche middelen te financieren, omdat men vreesde de kapitaalkosten der Zuiderzee-werken op te voeren. In de uitvoering der Zuiderzee-werken heeft de regeering blijkbaar vertrouwen anders had een deel der extra-kosten der Zuiderzee-werken onder gewoon moeten zijn aangevraagd en dan was het geraamde surplus van f 9.140.120 over 1930 op den gewonen dienst geheel of voor een groot deel verdwenen.

Maar er zijn ook donkere wolven. De regeering gezegd: er zijn aanwijzingen, dat de regeering inderdaad voorzichtig doet over 1930 en 1931 niet tot belastingverlaging te adviseeren. (De mogelijkheid van verlaging der belastingen voor het Leeningsfonds blijve hier onbesproken). De kosten van de uitvoering der wet op de financiële verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten zijn nog niet bekend. Over 1931 worden nieuwe zware verplichtingen op 's Rijks-schatkist gelegd. Het zal prachtig wezen wanneer deze kunnen worden gedragen zonder *verhoging* van Rijksbelastingen, daarnaast geniet dan de burger in vele gemeenten verlaging van plaatselijke belastingen, waar tegenover slechts in enkele gemeenten verzwaring van plaatselijke belastingen zal moeten worden gesteld.

Mr. C. W. DE VRIES.

NIKKELEN MUNT.

En Staatscommissie onder voorzitterschap van den President van de Nederlandsche Bank is bezig de vraag te onderzoeken, in hoeverre het voor ons Land gewenscht is de zilveren munt door nikkelen te vervangen. Deze Commissie is begonnen een enquête in te stellen bij handel, industrie en andere belanghebbende volksgroepen. Gaan wij na, welke rol de tegenwoordige teeken- en pasmunten in ons betalingsverkeer innemen, dan is zulk een enquête ook zéér gewenscht, daar deze munten hare waarde grotendeels ontleenen aan de bereidwilligheid van het publiek ze aan te nemen en de eigen metaalwaarde slechts een 30 à 40 pCt. harer nominale uitmaakt. Wij hebben tot nu toe in ons land den z.g. hinkenden standaard, steunende op het goud en de zilveren rijksdaalder, gulden en halve gulden als teekensmunt. De Nederlandsche Bank is gerechtigd hare bank-

biljetten ook in deze munt te voldoen. Deze regeling voldoet goed, daar deze onvolwaardige munt zich steeds in het verkeer hebben kunnen handhaven, aangezien er nimmer de minste twijfel heerscht, dat de Staat macht genoeg bezit, de waarde dezer munt op hare nominale waarde te handhaven. Haar metaalwaarde speelt bij dit oordeel geen enkele rol. Evenmin kan zulk een meening tot stand komen alléén door wettelijke maatregelen, welke hoogstens een declaratoire werking hebben. Wederkeerig moet bij het geheele volk de vaste overtuiging heerschen, dat de waarde steeds aan ons gouden tientje, dus aan het goud, in een vaste verhouding verbonden is. M.i. wordt wel eens ten onrechte door enkele theoretici de meening verkondigd, dat het onvolwaardig metaalgeld zijn gebruikswaarde slechts ontleent aan het staatscharter (vandaar de naam chartaal geld). Naast het staatscharter staat de openbare meening.

Hoe heeft deze openbare meening tegenover het metalen geld gestaan? Kijkt men enkele eeuwen terug, dan was er zéér weinig vertrouwen in het staatscharter, de munten hadden dikwijls een geringere metaalwaarde door slijtage of andere muntverzwakkende maatregelen, dan zij moesten hebben. De metaalwaarde was beslissend en bij de betalingen was de weegschaal een noodzakelijk hulpmiddel om deze te bepalen. Het vertrouwen in den staat was nog zéér gering. Naar gelang de rechtszekerheid toenam, was de weegschaal minder noodig, maar bleef toch de metaalwaarde de beslissende factor. De volkswontwikkeling was nog niet rijp voor geldstukken zonder eigen waarde.

Pas in de 19e eeuw werd het gebruik van onvolwaardige munten algemeen. Zooals reeds hierboven gezegd hebben wij een z.g. hinkenden standaard, welke van 1873 dateert. Onze teekmunt, dus onze gulden, rijksdaalder, bezit geen metaalwaarde van f 1,— of f 2,50, maar slechts een waarde afhankelijk van den zilverprijs, zegge ongeveer 30 à 40 pCt. harer nominale waarde, welke waarde voor nieuwe aanmuntingen na 1919 door verlaging van het gehalte nog minder geworden is.

Nu is eenigen tijd geleden de meening geuit, dat zelfs deze metaalwaarde nog een overbodige luxe is en dat met een praktisch onbeteekenende waarde volstaan kan worden¹⁾. De in den aanhef genoemde Staatscommissie heeft tot taak deze mogelijkheid te onderzoeken.

Een groot voordeel wordt toch verkregen. Hoeveel zilvergeld in Nederland en koloniën circuleert, is niet zeker; in het Verslag van den Muntmeester komt eene opgave voor van ruim 500 millioen; van andere zijde wordt dit bedrag echter te hoog geacht. Hoe dit zij, in elk geval is er door vervanging van zilveren munt door nikkelgeld een aanzienlijk voordeel te behalen. Bij een circulatie van ruim 500 millioen zou door dezen maatregel een kapitaal van plm. 200 millioen gulden van een improductieve bestemming, worden vrij gekregen, zijnde een vrijkomende rente van bijna 10 millioen gulden! Deze winstpost blijft bestaan, ongeacht de wijze, waarop hij besteed wordt, belegging in het muntfonds, aflossing van staatsschuld, productieve werken! Steeds wordt ons productief volksvermogen daardoor versterkt. Vermoedelijk zal belegging in het muntfonds wel de voorkeur verdienen.

Wil een dergelijke hervorming kans van slagen hebben, dan moet vooropgesteld worden, dat de publieke opinie geneigd is een nikkelen gulden, een nikkelen rijksdaalder te aanvaarden. Hoort men nu de critiek, welke van verschillende zijden op de nieuwe plannen geuit wordt, dan bestaat er bij velen wel degelijk een vrees, dat de invoering van nikkelen geldstukken bij de publieke opinie, zoowel in ons land als in Indië op bezwaren zal stuiten. Men vreest

gemis aan vertrouwen, men vreest gemis aan prestige. Toch zijn deze bezwaren m.i. overdreven. Reeds nu worden zonder zweem van twijfel de bankbiljetten der Nederlandsche Bank aanvaard, guldens- en rijksdaalderbons zijn steeds, zoowel in ons land als in Indië grif aangenomen, metalen guldens en rijksdaalders met een metaalwaarde van plm. 30 pCt. ontmoeten nimmer eenig bezwaar. Is deze grens van 30 pCt. niet willekeurig? Waarom wel een grens te stellen bij het metalen geld en niet bij de zilverbons? Hebben wij ook niet nog een dekking in ons muntfonds? Een grond aan te geven, dat het publiek wel geneigd is en blijft onze onvolwaardigen zilveren gulden aan te nemen en niet een nikkelen, valt moeilijk. Wordt de ontwikkeling van ons publiek dan niet heel laag aangeslagen? Alles is slechts de kwestie eener juiste propaganda en zelfs behoeft deze, vooral in Nederland, niet eens zoo intensief te zijn.

Een enkele maal wordt wel eens de vrees geopperd, dat een nikkelen munt eerder nagemaakt zal worden dan de zilveren, wegens het grootte voordeel. Door den heer Ritter is dit argument in het nummer der E.-S.B. van 5 December 1929 reeds afdoende weerlegd.

Ook prestige-gronden worden als tegenargument aangevoerd. Het geeft vertrouwen in ons land te weten, dat het een zilveren munt heeft! Slaan deze personen het aanzien van ons land niet erg laag aan? Nikkelen munt kan er zéér goed uitzien en zijn de vormen practisch uitgevoerd, dan valt het buitengewoon moeilijk in te zien, dat ons buitenlandsch aanzien zoude verminderen door het lichtere gewicht of door de geringere metaalwaarde. Geloof men heusch dat het buitenland, en vooral Duitschland, iets minder over de „steinreiche Höllander” zoude spreken? Aanzien, prestige hangt van totaal andere dingen dan van dergelijke uiterlijkheden af en kan nimmer verbeterd worden door het jaarlijksche vergooien van een rente van verscheiden millioenen!

Hoe ons geldwezen zich tegenover het Buitenland verhoudt, hangt af van onze circulatie-Bankpolitiek en niet van het metaal onzer geldcirculatie.

Aan de nikkelen munt is nog een ander voordeel verbonden, dat wellicht nog te weinig naar voren gebracht is. In crisisdagen als Augustus 1914 bestaat de neiging iedere geldsoort, welke eenige eigen waarde heeft, op te potten en te bewaren. Zodoende ontstaat er spoedig een tekort aan betalingsmiddelen, wat slechts helpt de ongerustheid te vergrooten. Is de metaalwaarde onzer munten gering, dan behoeft er minder vrees gekoesterd te worden, dat ze in crisistijden achtergehouden worden.

Het zilver heeft zijn historische taak vervuld. China, Voor-Indië potten minder zilver op dan vroeger, zoodat er meer mogelijkheid van waarde-daling dan waardestijging van het witte metaal bestaat. Er is dus alle reden om met de invoering eener nikkelen munt niet te lang te wachten. Gaat Zwitserland, hetzij door vervanging van zilveren door nikkelen munt, hetzij door invoering van zilveren munten van geringer gewicht dan de thans circulerende, op grotere schaal over het zilver buiten gebruik te stellen, gaan andere landen daartoe eveneens over, onherroepelijk zal dit ongunstig op de resultaten bij ons zijn uitwerking doen gevoelen.

Laten wij niet te veel zien naar andere landen, die de psychologische gevolgen der inflatie nog niet vergeten zijn, laten wij vertrouwen hebben in de ontwikkeling van ons eigen volk, in ons aanzien tegenover het buitenland. Laten wij het „goudmijntje” van vele miljoenen tot ontwikkeling brengen, ten bate onzer geheele volksgemeenschap.

Tegelijkertijd met het nikkelen muntvoorstel wordt naar voren gebracht de wenschelijkheid al dan niet een 5-gulden-bon in te voeren. De invoering van een dergelijken bon zoude het betalingsverkeer nooit kunnen vergemakkelijken. Alle lichamen, welke groote kassen te houden hebben, weten hoe tijdrovend de

¹⁾ Zie de artikelen van Prof. Dr. C. A. Verrijn Stuart in Ec.-St. Ber. van 22 Aug. 1928 en 23 Jan. 1929; en het artikel van Mr. C. W. Ritter in Ec.-St. Ber. van 5 Dec. 1928.

behandeling van groote massa's bons is en hoe licht daarbij vergissingen voorkomen. Er heerscht overal een streven naar mechanisatie en de verschillende soorten betaalmachines een steeds grooter gebruik. Zulke betaalmachines zijn echter grimmer te gebruiken voor papieren geld. Invoering van een 5-gulden-bon moet dan ook m.i. ontraden worden, als een stap achteruit.

F. W. L. DE BEAUFORT.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer is opgenomen het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand September 1929, afzonderlijk en vereenigd met die der vorige maanden van 1929 in vergelijking gebracht met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van 1928.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand *f* 40.041.000 op tegen *f* 36.181.700 in September 1928 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van *f* 3.859.400. De totale opbrengst in de afgelopen maand overtrof voorts de raming met een bedrag van *f* 779.000.

De totaal-opbrengst over de eerste negen maanden van dit jaar bedroeg *f* 373.780.100, d.i. *f* 8.850.300 meer dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. Ook de raming werd in bedoelde periode overschreden en wel met *f* 20.421.400.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoonen de grondbelasting, de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de rechten op den invoer, het statistiekrecht, de geslacht-, de bier-, de suiker- en de tabakaccijns, de rechten en boeten van zegel, de rechten en boeten van registratie, de rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking en de loods-gelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de zout-, de wijn- en de gedistilleerdaccijns, de belasting op gouden en zilveren werken en de domeinen, vaarten en wegen. Uit een en ander, alsmede uit de vergelijking der cijfers, blijkt, dat de loop der middelen in de afgelopen maand alleszins bevredigend mag worden genoemd. Verreweg de meeste middelen leverden een surplus voor de schatkist. Aan den anderen kant mag niet worden vergeten, dat de opbrengst van September 1928 bijzonder laag was.

De directe belastingen bewogen zich alle in stijgende lijn. De grondbelasting gaf *f* 151.200 méér te boeken. Dank zij de ruime ontvangst, die deze belasting ook in de maand Augustus opleverde, overtrof de opbrengst der eerste drie kwartalen van dit jaar de inkomst van hetzelfde tijdvak van 1928 met *f* 349.300, waarin een normaal accres mag worden gezien. Ook de raming werd in bedoelde maanden overschreden; het accres beliep *f* 2.876.800, doch deze voorsprong zal wel weer voor een deel verloren gaan, daar de laatste maanden van het jaar voor de grondbelasting niet zeer gunstig zijn.

De personeele belasting gaf een stijging in opbrengst te zien van niet minder dan *f* 757.500 en leverde zoodoende het voor de maand September vrij belangrijke bedrag van *f* 3.978.300 op. Een gevolg van dezen meevaller is, dat de ontvangst over de eerste 9 maanden thans zoowel de opbrengst van dezelfde periode van 1928 als 3/4 der raming overtreft (met onderscheidenlijk *f* 415.400 en *f* 5.072.000). Tegenvallen kan deze belasting al in geen geval meer, daar het voor het geheele jaar 1929 geraamde opbrengstcijfer reeds op ruim 5 ton na werd bereikt. De verwachting is gewettigd, dat het loopende jaar ongeveer *f* 5 miljoen meer zal opleveren dan waarop bij de raming is gerekend.

De inkomstenbelasting gaf ditmaal een surplus boven de gelijknamige maand van het vorige jaar, zij het tot het niet zeer belangrijke bedrag van

f 65.300. De raming werd bij lange na niet gehaald (ontvangst ruim *f* 2.390.000 lager), doch dit is voor de maand September een normaal verschijnsel. Vergelijkt men de opbrengsten over de eerste negen maanden van 1928 en 1929, dan blijkt, dat de ontvangsten bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden onderverdeeld:

	Jan. t/m. Sept. 1928	Jan. t/m. Sept. 1929
1925/26....	<i>f</i> 761.400	—
1926/27....	„ 3.206.000	<i>f</i> 458.000
1927/28....	„ 61.052.200	„ 1.722.500
1928/29....	„ 4.431.800	„ 52.494.500
1929/30....	—	„ 5.273.800
Totaal ..	<i>f</i> 69.451.400	<i>f</i> 59.948.800

Uit bovenstaande cijfers volgt, dat tot dusver in het loopende jaar aan inkomstenbelasting *f* 9.502.600 minder binnenkwam dan in 1928, hetgeen grootendeels is toe te schrijven aan de verlaging van het tarief bij de wet van 15 Maart 1928 (Staatsblad No. 62). Alleen het nieuwe belastingjaar (1929/1930) vertoont een klein accres. Voorts bleef de opbrengst der eerste negen maanden *f* 51.200 bij de raming ten achter, hetgeen echter niet bepaald ongunstig mag worden genoemd, daar de laatste maanden van het jaar meestal méér dan de gemiddelde maandraming opleveren.

Ook de vermogensbelasting bracht in de afgelopen maand méér op dan in September 1928 (voordeelig verschil *f* 102.300); daarentegen werd de gemiddelde maandraming niet gehaald (opbrengst *f* 462.100 minder). Dit laatste beteekent doorgaans niet veel, daar September voor dit middel doorgaans een der slechste maanden is. Vergeleken over negen maanden overtroffen de ontvangsten van 1929 die van het vorige jaar met *f* 1.619.300, voornamelijk te danken aan de hogere kohierbedragen van het dienstjaar 1928/1929. Weliswaar werd 9/12 der raming niet geheel bereikt (op *f* 41.800 na), doch waar de laatste maanden van het jaar meestal ruime baten verschaffen, mag worden aangenomen, dat de totaal-opbrengst over 1929 niet zal teleurstellen.

Opmerkelijk blijft de voorspoedige loop der dividend- en tantiëmebelasting, welke in de afgelopen maand *f* 806.100 meer te boeken gaf dan in dezelfde maand van 1928. Ook indien men bedenkt, dat de ontvangst van September 1928 buitengewoon laag was, is de hooge opbrengst der afgelopen maand, na de voorafgaande gunstige maanden, een verrassing. De vermindering, die verwacht werd in verband met de lagere dividenden van sommige cultuurmaatschappijen, valt blijkbaar nogal mee. De vooruitgang over de eerste negen maanden beliep *f* 4.256.600, terwijl 3/4 der raming in dien tijd met *f* 3.442.900 werd overtroffen. Zelfs indien de mogelijkheid wordt aangenomen, dat de verkregen voorsprong in de laatste maanden van het jaar niet zal worden gehandhaafd, is het vrij zeker, dat het geraamde opbrengstcijfer van *f* 20.000.000 aanmerkelijk zal worden overschreden.

De invoerrechten gaven opnieuw een stijging te constateeren (van *f* 670.200); het ontvangsten bedrag lag *f* 5.993.200 werd slechts door de opbrengst van October 1928 overtroffen. De prijzen van verschillende belaste goederensoorten loopen nog steeds op. Ook het statistiekrecht gaf een surplus, zij het van niet meer dan *f* 700. Doordat beide middelen mede in de afgelopen maanden ruim hebben gevloeid, werden, gerekend over negen maanden, zoowel de opbrengst van het vorige jaar als de raming niet onbelangrijk overtroffen, bij de invoerrechten met respectievelijk *f* 3.345.700 en *f* 3.752.300, bij het statistiekrecht met onderscheidenlijk *f* 56.600 en *f* 100.300.

De accijnsen vertoonden een onderling geheel verschillend beeld. Gaf de zoutaccijns in de beide vorige maanden een hogere inkomst, ditmaal bewoog dit middel zich weer in dalende richting; de teruggang bedroeg *f* 1.700. Ook op zichzelf beschouwd, was de opbrengst der afgelopen maand niet bevredigend,

daar ruim f 42.000 minder dan de gemiddelde maandraming werd geïnd. De geslachtsaccijns leverde de recordopbrengst van f 1.122.300, zijnde f 167.100 boven de ontvangst van September 1928. In dit hoge cijfer valt het toenemend verbruik van inlandsch rundvleesch te onderkennen wegens den dalenden invoer van buitenlandsch bevroren vleesch en de hoge prijzen van het varkensvleesch. Tot dusver werd in het loopende jaar reeds f 987.400 meer aan geslachtsaccijns ontvangen dan in 1928. De wijnaaccijns daalde met f 7.100, waarvoor een bepaalde oorzaak intuschen niet aanwijsbaar is. Ook de gedistilleerdaccijns liep in opbrengst terug; het decrees bedroeg niet minder dan f 961.400 en kan niet aan een verschil in betaaldagen van den krediettermijn worden geweten, daar September zoowel in 1928 als in 1929 vier Donderdagen telde. De met 1 Maart jl. in werking getreden verlaging van het tarief met 40 pCt. doet haar invloed in volle zwaarte gevoelen; tot dusver kwam reeds f 6.851.900 minder binnen dan in het vorige jaar. Dat de opbrengst over de eerste negen maanden f 8.117.700 beneden de raming bleef, zegt niet veel, daar in dit verband moet worden bedacht, dat het voor 1929 geraamde opbrengstcijfer nog niet met het oog op de totstandgebrachte tariefsverlaging werd herzien. Het bier leverde in de afgelopen maand een klein surplus (van f 15.300), terwijl f 452.600 boven 1/12 der raming werd ontvangen. De suikercijns gaf opnieuw een stevig accres (van f 543.600), waardoor het respectabele bedrag van f 4.675.700 kon worden geboekt. Deze vooruitgang is echter slechts schijnbaar, daar de maand September in 1928 vier verschijndagen van den krediettermijn telde tegen vijf in 1929; neemt men dit in aanmerking, dan blijkt per slot van rekening in de afgelopen maand per week minder te zijn veraccijnsd dan in September 1928. Wat tenslotte den tabakaccijns betreft, deze liep opnieuw in opbrengst vooruit; vergeleken met de gelijknamige maand van 1928 bedroeg de vooruitgang f 75.900.

Eene vergelijking van de opbrengst der accijnzen over de eerste drie kwartalen van 1928 en 1929 en met de raming leidt tot het volgende resultaat:

	Opbrengst 9 m. 1928	Opbrengst 9 m. 1929	Raming 9 m. 1929
Zout	f 1.471.100	f 1.415.800	f 1.500.000
Geslacht....	„ 8.043.500	„ 9.030.900	„ 8.250.000
Wijn	„ 2.051.100	„ 2.042.000	„ 1.987.500
Gedistilleerd „	32.484.200	„ 25.632.300	„ 33.750.000
Bier	„ 10.585.400	„ 10.825.600	„ 10.500.000
Suiker	„ 34.669.500	„ 35.797.400	„ 35.475.000
Tabak	„ 17.467.500	„ 19.773.600	„ 17.625.000

De belasting op gouden en zilveren werken bracht f 1.900 minder op. Vergeleken over negen maanden is het loopende jaar evenzeer in het nadeel (geringer ontvangst f 8.900).

De zegelrechten gaven f 563.200 méér, welk verschil geheel aan een ruimer vloeien der beursbelasting is te danken, die f 586.800 in opbrengst steeg. De registratierechten maakten eveneens een goed figuur; de stijging beliep bij dit middel f 636.500. Eene vergelijking der ontvangsten over de eerste negen maanden valt ook in het voordeel van 1929 uit; aan zegelrechten werd in bedoeld tijdvak f 737.600 meer ontvangen, terwijl 3/4 der raming met f 1.495.600 werd overschreden. Bij de registratierechten bedroegen deze verschillen f 4.816.400 en f 4.245.900; de belangrijke kapitaalsuitbreiding van eenige groote naamlooze vennootschappen vormt hier een factor van beteekenis.

De successierechten vielen al weer mee. Ditmaal bracht deze belasting f 387.200 meer in de schatkist. Van Januari t/m. September bedroeg de hogere ontvangst f 4.885.100, terwijl in dat tijdvak de raming met f 4.859.400 werd overtroffen. Ook al moet bij den grilligen loop van dit middel de mogelijkheid niet worden uitgesloten, dat de verkregen voorsprong in de volgende maanden weer voor een gedeelte te loor

zal gaan, mag toch als zeker worden aangenomen, dat het voor 1929 geraamde opbrengstcijfer belangrijk zal worden overschreden.

De domeinen gaven door omstandigheden van toevalligen aard f 134.400 minder te boeken; daarentegen leverden de loodsgelden f 23.500 meer op. Op zichzelf beschouwd was de ontvangst niet zoo bijzonder hoog; zij bleef nl. ruim f 20.400 bij de raming ten achter. Dank zij de ruime baten in de eerste maanden van het jaar steeg de opbrengst over negen maanden f 59.600 boven die van hetzelfde tijdperk van 1928. Daarentegen werd de raming niet gehaald (nadeelig verschil f 72.000), waarbij nog valt te bedenken, dat de ontvangsten voor 1929 f 400.000 lager zijn geraamd dan voor 1928.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” vertoonden opnieuw een vermeerdering en kwamen van f 5.105.400 op f 5.759.300. Van laatstgenoemd bedrag was bijna f 2½ miljoen aan de verdedigingsbelastingen toe te schrijven. Over de eerste negen maanden viel een stijging waar te nemen van f 4.070.300. De zegelrechten van buitenlandsche effecten gaven in dat tijdvak een mindere bate van f 18.000.

Voor het „Wegenfonds” kwam in de afgelopen maand f 505.000 binnen tegen f 276.300 in September 1928. Van eerstgenoemd bedrag komt f 387.100 op rekening van de wegenbelasting; de rest of f 117.900 wordt bijgedragen door de rijwiabelasting. In de eerste negen maanden kwam aan het Wegenfonds f 14.396.300 ten goede, waarvan f 7.975.400 wegenbelasting. In het vorige jaar bedroegen deze cijfers respectievelijk f 12.449.700 en f 6.854.800. De rijwiabelasting liet, vergeleken over negen maanden, een stijging zien van f 826.100. Neemt men nu nog in aanmerking, dat in 1928 slechts 90 pCt. van de werkelijke opbrengst der rijwiabelasting ten bate van het Wegenfonds is geboekt, dan blijkt, dat in het loopende jaar reeds bijna 82.000 rijwielplaatjes meer zijn verkocht dan in de eerste drie kwartalen van 1928.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

Het reparatievraagstuk van het Oosten (Oostenrijk, Hongarije, Bulgarije).

Dr. Richard Kerschagl te Weenen schrijft ons:

Op 16 September jl. begonnen te Parijs de onderhandelingen over de reparatievraagstukken van Oost-Europa en het is stellig niet van belang ontbloomt, de grondslagen van deze onderhandelingen, die de reparatieproblemen voor Oostenrijk, Hongarije en Bulgarije tot een oplossing moeten brengen, eens van nabij te beschouwen. Theoretisch was, evenmin als voor Duitschland, de last der herstelbetalingen voor Oostenrijk, Hongarije en Bulgarije in de vredesverdragen begrensd. Dat men zich echter van de relatieve hoogte hiervan reeds betrekkelijk spoedig een denkbeeld kon vormen, bewijzen de onderhandelingen op de eerste Conferentie te Londen, waar, bij een totaal bedrag aan herstelbetalingen van R.M. 132 milliard, de reparatielasten voor Duitschland op rond R.M. 118 en die der Oostelijke staten op rond R.M. 14 milliard werden becijferd. Waar nu ook het plan-Young een totaalbedrag voor de Deutsche reparaties bepaalt, waaruit de contante waarde dezer bedragen kan worden berekend, is het evenzeer mogelijk, het totaalbedrag der reparaties van de Oostelijke staten vast te stellen. Tot dusver is zulks voorloopig als volgt geregeld, dat:

1. Oostenrijk over het algemeen elke verplichte herstelbetaling tot 1944 heeft uitgesteld;
 2. Hongarije tot 1945 betalingen tot een totaalbedrag van G.Kr. 200 miljoen heeft te doen;
 3. Bulgarije tot 1944 G.Frs. 550 miljoen heeft te betalen, terwijl na 1944 nog een schuld van G.Frs. 1700 miljoen in aanmerking wordt genomen, waarover echter nadere gegevens ontbreken en met welke betaling niemand ooit in ernst rekening heeft gehouden.
- De belangen, waarvoor de afzonderlijke staten op

de herstelconferentie opkomen, zijn ten deele verschillend. Voor Oostenrijk en Hongarije is het in de eerste plaats van groot belang, dat het saldo der herstelbetalingen wordt vastgesteld. Het vredesverdrag bepaalt namelijk uitdrukkelijk, dat deze twee staten weliswaar op de herstelrekening voor het reparatiebedrag moeten worden gedebiteerd, doch tevens, dat zij op dezelfde rekening voor de tegenwaarde van alle staats-eigendommen moeten worden gecrediteerd, welke de beide deelen van de vroegere Donaumonarchie aan de successiestaten hebben afgestaan. Deze staats-eigendommen (biens cédés), waartoe niet slechts gebouwen, telefoon- en telegraaflijnen, spoorwegen en domeinen, doch ook het geheele vermogen van de Habsburgers behoort, zijn van zeer groote waarde en werden voor Oostenrijk op een bedrag van minstens G.Kr. 2½ tot hoogstens G.Kr. 7½ milliard, voor Hongarije op minimum G.Kr. 1½ tot maximum G.Kr. 3¼ milliard geraamd, waarbij de werkelijke waarde inderdaad dichter bij de hoogste dan bij de laagste limiet van de ramingen zal liggen. Het is nu volkomen duidelijk, dat, wanneer de herstelbetaling van Oostenrijk en Hongarije, zij het volgens het aantal inwoners, zij het volgens de economische draagkracht, in een bepaalde verhouding tot het vastgestelde bedrag der Deutsche herstelcapaciteit wordt gebracht, uit hoofde van de „biens cédés” voor Oostenrijk zeker, en misschien ook voor Hongarije nog een zeker overschot boven de herstelquote zou kunnen voortvloeien. Hieraan doet het ook niets af, dat de staten zekere kortingen op de waarde van de „biens cédés” mogen toepassen, zoals bijv. het door hen overgenomen aandeel van de oude Oostenrijksch-Hongaarsche staatsschulden. Daar dit aandeel echter in papier werd overgenomen, en de „biens cédés” goudwaarde vertegenwoordigen, zal dit wel niet veel gewicht in de schaal leggen. Dan biedt nog eerder de zeer onduidelijke redactie van artikel 208 van het Vredesverdrag een mogelijkheid, volgens welke in aanmerking moet worden genomen, in hoeverre de afzonderlijke successiestaten indertijd zelf door belastingen de middelen voor het verkrijgen van deze staatsgoederen hebben opgebracht. Welk standpunt men ook ten opzichte van dit vraagstuk moge innemen, niet vergeten mag worden, dat zich hier enerzijds voor Oostenrijk en Hongarije een der weinige gelegenheden voordoet, van een ongetwijfeld te hunnen gunste bestaande bepaling van het Vredesverdrag zooveel mogelijk te profiteren en dat anderzijds de tijd voor Oostenrijk en Hongarije werkt, daar het stellig voor de schuldeischers zeer moeilijk, indien al mogelijk, zal zijn, in 1944 na afloop van het toegestane uitstel het geheele reparatievraagstuk nogmaals op het tapijt te brengen en dan nog een schatting te eischen. Vóór alles betreft het de quaestie, wie op een eventueel overschot van de „biens cédés” recht heeft, daar het Vredesverdrag hieromtrent niets uitdrukkelijk bepaalt. Natuurlijk zal zowel Oostenrijk als Hongarije trachten van deze mogelijkheid voor zichzelf profijt te trekken en evenzoo hebben de herstelcrediteuren hunnerzijds in hooge mate belang bij een zoo groot mogelijk saldo, daar volgens hun opvatting een dergelijk saldo hun weder geheel of voor een groot deel zou toekomen. De eenige verandering, die dit laatste in de situatie zou brengen, zou dan zijn, dat dan Oostenrijk en Hongarije weliswaar geen herstel schulden zouden hebben te betalen, doch als het ware de betalingen voor hun rekening zouden nemen, welke de successiestaten zouden moeten bewerkstelligen voor de „biens cédés”, zoodat een eventueel saldo van deze goederen in de plaats van de herstelbetalingen zou treden. Dat eenige staten met deze mogelijkheid ernstig rekening hebben gehouden, blijkt reeds uit twee feiten: vooreerst hieruit, dat Italië thans reeds uit hoofde van het Young-plan beschikkingen treft over middelen, welke het uit de herstelbetalingen of uit het saldo der „biens cédés” zou verkrijgen. En ten tweede is het zeer opmerkelijk, dat Tsjecho-Slowakije, de staat, die de

meeste staatsbezittingen van het vroegere Oostenrijk-Hongarije heeft overgenomen en ten nadeele waarvan wel vrij beslist een groot saldo zal komen, het voorstel heeft gedaan, om niet eerst de „biens cédés” te taxeerden of op lange, gecompliceerde onderhandelingen in te gaan, doch om in het belang van alle partijen in elk geval ten opzichte van Oostenrijk een streep door de herstel schuld te halen en de geheele zaak door een pennestreek te beëindigen. Andere staten willen weder van Hongarije verlangen, dat het zijn betalingen tot 1944 aanmerkelijk zou verhoogen, wat de Hongaren zeer begrijpelijk even energiek als verontwaardigd hebben van de hand gewezen. Voorts tracht Bulgarije een aanmerkelijke verlaaging van zijn herstel schuld te krijgen. Tenslotte staan alle drie staten er bij de onderhandelingen in zoverre niet ongunstig voor, dat de Herstelcommissie niet als forum der onderhandelingen voor de definitieve regeling van het herstelvraagstuk is aangewezen, en eenzijdig zou kunnen beslissen, doch dat een conferentie van alle betrokken staten zal plaats vinden, die zonder formeele toestemming van de schuldenaren wel geen definitieve beslissing zal kunnen nemen. Terwijl tegen een bevel van de Herstelcommissie in het gunstigste geval zou kunnen worden geprotesteerd, kan bij onderhandelingen over het verdrag eenvoudig de toestemming worden geweigerd, waarbij het risico niet eens zoo groot is, omdat voor alle drie betrokken staten, zelfs door een eenzijdig bevel van de Herstelcommissie, zoals gezegd vóór 1944 in het geheel geen nieuwe verzwaring of verandering van de tegenwoordige lasten kan plaats hebben.

Terloops zij opgemerkt, dat op deze conferentie ook nog een quaestie ter sprake zal komen, die voor de successie-staten eveneens van veel belang is. De nieuw gestichte staten toch zijn verplicht aan de groote geallieerden een zoogenaamde bevrijdingsschuld van G.Frs. 1500 millioen te betalen, waarvan de helft op rekening van Tsjecho-Slowakije komt. De successie-staten trachten nu natuurlijk deze schuld zoo mogelijk te verlagen of zelfs geheel te doen schrappen. Het moet ook reeds bij de niet bindende voorbesprekingen gelukt zijn, het oorspronkelijk voorgestelde schuldbedrag aanmerkelijk te verlagen. Hoe groot deze verlaging tenslotte zal zijn en of het eventueel mogelijk zal zijn, deze schuld geheel uit den weg te ruimen, kan thans natuurlijk nog niet worden gezegd. In ieder geval zal de conferentie echter over dit vraagstuk beslissen.

In hoeverre en in welken vorm het haar mogelijk zal zijn, tot een voorloopige overeenkomst omtrent beide vraagstukken te geraken en deze tenslotte door alle betrokken regeeringen te laten ratificeren, is thans nog zeer de vraag. De besprekingen zullen in ieder geval wel voor einde October worden beëindigd en, naar verluidt, zal Tsjecho-Slowakije met zijn wenschen op eenige belangrijke punten succes hebben.

AANTEKENINGEN.

Stabilisatie van het prijsniveau.

De Vereeniging voor de Staathuishoudkunde en de Statistiek heeft, hare traditie getrouw, voor hare op 2 November a.s. te houden jaarvergadering weder een onderwerp aan de orde gesteld, hetwelk zich in de algemeene belangstelling van de economisten mag verheugen, t.w. het wezen der prijsstabilisatie, hare wenschelijkheid en mogelijkheid. Twee uitvoerige praeadviezen, tezamen 167 bladzijden druks beslaande, werden voor de Vereeniging samengesteld resp. door Mej. Dr. E. C. van Dorp en Prof. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Men weet, dat ook na den terugkeer van verschillende landen tot het goud als basis van het ruilmiddel bij velen een zekere twijfel is blijven bestaan, of daarmede wel voldoende stabiliteit van het prijsniveau en voldoende waardevastheid van het geld was be-

reikt. Met de groote waardefluctuaties, die wij in en na den oorlog konden waarnemen, is het voorshands gelukkig uit. Maar Cassel, Joseph Kitchin en met hen vele anderen hebben er in de laatste jaren op gewezen, dat er alle kans is, dat de goudproductie geen gelijken tred zal houden met de regelmatig stijgende behoefte aan ruilmiddel en dat er dus een goudtekort zal komen, indien geen maatregelen worden getroffen. Ook de Volkenbond laat de waarde van het goud door eene speciale Commissie onderzoeken, waarin bekende personen zitting hebben, zooals Gustav Cassel, de Amerikaansche economist Sprague, Sir Henry Strakosch en onze landgenoot Mr. L. J. A. Trip, oud-president van de Javasche Bank. Actualiteit bezit het vraagstuk dus genoeg.

In de beide zoeven genoemde praeadviezen treft men een aantal punten aan, ten aanzien waarvan de schrijvers in hoofdzaak dezelfde meening huldigen. Zoo zoeken beide praeadviseurs ter beantwoording van de vraag, op welke hoogte zich het algemeen peil der geldprijzen zal stellen, het zwaartepunt bij de politiek, die in de verschillende landen ten aanzien van de geldvoorziening wordt gevolgd. Of het prijsniveau stabiel zal blijven, dan wel schommelen, hangt af van den omvang, waarin het geld in zijn verschillende vormen in het verkeer wordt gebracht.

Naast het goud, den grondslag van het ruilmiddel in de meeste landen, zijn het de banken, in de eerste plaats de circulatiebanken, die door het in omloop brengen van bankpapier of het creëren van giraalgeld, beslissenden invloed hebben op de hoogte van het prijsniveau. Wel beheerscht de geldquantiteit niet alleen den stand van de geldprijzen, ook de omloopsnelheid van het geld komt in aanmerking. Maar, zoo schrijft Mej. van Dorp, al kunnen de circulatiebanken deze niet beheerschen, zoo kunnen zij toch door haar discontopolitiek via vermeerdering of vermindering van de geldhoeveelheid de veranderingen in de omloopssnelheid neutraliseeren. Beide schrijvers bestrijden de leer van het oude Banking Principle, nog steeds door velen gehuldigd, als zouden de banken bij haar credietverleening den loop der prijzen volgen en slechts een werktuig zijn in handen van het credietbehoevend bedrijfsleven. Uitdrukkelijk schrijft hijv. Mej. van Dorp: „De prijzen zijn nooit de oorzaak van de geldhoeveelheid, maar steeds is de geldhoeveelheid de oorzaak van het geheele prijsniveau. De geldscheppers dragen dus daarvan steeds de volle verantwoordelijkheid.”

Ook over het wezen der waardevastheid van het geld bestaat tusschen de beide praeadviseurs geen meeningsverschil. Beiden toch huldigen de opvatting, dat het geld slechts dan als waardevast kan worden beschouwd, wanneer het prijsniveau, uitgedrukt door een daartoe geëigend indexcijfer, stabiel blijft.

Over de vraag echter, wanneer tegen schommelingen van het prijsniveau maatregelen moeten worden getroffen, en wanneer niet, loopen de meeningen van de beide schrijvers uiteen. Groote beroeringen van de geldwaarde, zooals in en na den oorlog, zullen door niemand gewenscht geacht worden, maar zijn, als benarde omstandigheden de Overheid in het nauw drijven en haar aanleiding geven om de geldregeling min of meer hevig te gaan bederven, door geen enkel geldstelsel afdoende te voorkomen. Daarnaast echter toont het prijsniveau tweeërlei soort van schommelingen, t.w. schommelingen van korten duur, in belangrijke mate samenhangend met de conjunctuur, en waardeveranderingen op langen termijn (zooals de prijsstijging in de jaren 1850—1873 en die van 1896—1913, de daling van het prijsniveau van 1873—1896), gewoonlijk aangeduid als „seculaire” waardeveranderingen van het geld.

Nu acht Mej. van Dorp eene geldpolitiek, welke zich ten doel zou stellen, de korte golvingen van het prijsniveau te stabiliseeren, a priori tot ineffectiviteit gedoemd. De conjunctuurfluctuaties hebben een onregelmatig verloop, zij treffen niet alle prijsver-

houdingen en die, welke in de conjunctuur worden betrokken, veranderen weer niet in gelijke mate. Soms zelfs is er in het economisch leven een groote ontwikkeling waar te nemen, ook bij dalend prijsniveau.

Daarentegen gevoelt zij wel voor een geldpolitiek, die gericht is op het corrigeren van den invloed, dien een teveel of een tekort aan goud op het prijsniveau in den vorm van seculaire golven kan uitoefenen. Met Gustav Cassel vreesst zij, dat zich een goudtekort kan voordoen.

Nu wil Mej. van Dorp echter niet het pleit voeren voor een a-metallistisch geldwezen, zooals dat hier te lande verdedigd is door Prof. C. A. Verrijn Stuart en later in Engeland door John Maynard Keynes. Zij heeft tegen het a-metallisme het bezwaar, dat men bij de toepassing heeft te kiezen tusschen een stabiel prijsniveau of stabiele wisselkoersen, maar dat men niet en het een en het ander kan bereiken, aangezien het peil der prijzen in de verschillende landen niet steeds hetzelfde verloop heeft.

Daarom sluit zij zich aan bij het denkbeeld van Cassel om den verkeerden invloed van het goud uit te schakelen door middel van een correctieve regeling van de gouddekking bij de circulatiebanken. Voorshands moet dus de band tusschen geld en goud nog gehandhaafd blijven, maar in tegenstelling tot Cassel ziet Mej. van Dorp als uiteindelijk doel het volledig afvloeien van alle goud naar de industrie, waarmede dus — naar men mag aannemen — het a-metallisme in de practijk wel zal zijn verwezenlijkt. Om te bepalen, in welke mate het goud schadelijk werkt, wil Mej. van Dorp niet een reeks van nationale indexcijfers volgen, waarnaar elk land zich op zichzelf zal kunnen richten, doch wenscht zij uit de prijzen van verschillende wereldartikelen een wereldindex te zien samengesteld, waarmede alle landen, onder leiding van den Volkenbond, zullen hebben te rekenen bij de geldpolitiek, die zij zullen moeten volgen. Mej. van Dorp besluit haar praeadvies met de volgende conclusie:

„Onze conclusie is deze: dat de gouden standaard gehandhaafd dient te blijven, en dat de Volkenbond een stabilisatie van het goud ter hand moet nemen, welke tevens het doel zal dienen op het gebruik van goud te bezuinigen, en op den langen duur dit gebruik voor monetaire doeleinden geheel af te schaffen.”

Anders Prof. G. M. Verrijn Stuart. Deze is veel meer dan Mej. van Dorp voor het a-metallisme geporteerd. Wel ziet hij in, dat de kansen op verwezenlijking daarvan momenteel zeer gering zijn. De drang naar terugkeer tot het goud was na den oorlog te hevig, dan dat men aan doorvoering van het a-metallisme kon denken. Doch wanneer men, aldus deze schrijver, een zoo goed mogelijke regeling van het geldwezen verlangt, d.w.z. aan het geld een summum van waardevastheid wil verzekeren, zoo is dat — mits zekere voorwaarden zijn vervuld — z.i. slechts langs a-metallistischen weg of althans met volledige aanvaarding van den a-metallistischen gedachtegang te bereiken. De bezwaren, door Mej. van Dorp tegen het a-metallisme aangevoerd, deelt hij niet, aangezien naar zijne opvatting de wisselkoersen tusschen landen, wier prijsniveaux stabiel worden gehouden, niet belangrijk zullen fluctueeren en het ook zonder goud zeer wel mogelijk is om de kleine oneffenheden in de koersen glad te strijken.

In tegenstelling tot Mej. van Dorp acht Prof. Verrijn Stuart niet slechts correctie van de seculaire waardeveranderingen van het geld gewenscht, doch ook die van de schommelingen op korteren termijn, o.m. om deze reden, dat het in de practijk moeilijk is uit te maken, met welke soort van fluctuatie men in concreto precies te maken heeft. Beide soorten van veranderingen in de geldwaarde acht hij schadelijk voor een gezonde ontwikkeling van het econo-

misch leven. Correctie van beiden is daarom wenschelijk.

Zoals gezegd, acht Prof. Verrijn Stuart de kans op verwezenlijking van het a-metallisme gering. En bovendien, al kon men den gouden standaard afschaffen, dan zou men er z.i. voor de stabilisatie van het prijsniveau nog niet zijn. Want de geldcreatie hangt wel voor een belangrijk deel, maar toch geenszins geheel en al van de circulatiebanken af. Ook de particuliere banken kunnen het ruilmiddel vermeerderen, in den vorm van z.g. giraalgeld, en een volledig samengaan van centrale bank en particuliere bankinstellingen is nog nergens verwezenlijkt. Voor prijsstabilisatie is derhalve meer noodig dan alleen afschaffing van den gouden standaard en het richten van de discontopolitiek op het stabiel houden van een indexcijfer, want de centrale banken zijn in dit opzicht niet almachtig.

Nu men momenteel voor afschaffing van het goud als basis van het ruilmiddel niet te vinden is, zal men zich, aldus Prof. V. S., wel tevreden moeten stellen met de correctie van de gebreken van dit stelsel door een aan de wisselende omstandigheden aan gepaste verandering van het dekkingspercentage van de circulatiebanken, zooals zulks door Cassel wordt bepleit, en door het treffen van al die maatregelen, die de positie van de centrale banken kunnen versterken, een punt, dat z.i. door Cassel en zijn medestanders verwaarloosd is. Het eerste beteekent echter, aldus de schr., dat men in wezen de a-metallistische gedachte aanvaardt: het goud bepaalt niet, hoeveel fiduciair geld er zal zijn, doch door middel van het vermeerderen of verminderen van fiduciair geld corrigeert men de waardeschommelingen van het goud. Het stelsel van Cassel e.a. brengt dus alle problemen van het a-metallisme met zich.

Ook vestigt de hoogleraar er de aandacht op, dat stabilisatie van het prijsniveau heel iets anders is dan „stabilisation of business” en dat het economisch leven in beroering zal blijven, dynamisch als het nu eenmaal van nature is, ook al neemt men een der storende oorzaken, die, welke bij het geld is gelegen, weg. Zoo kan men, schrijft hij, de monetaire kanten van de conjunctuurbeweging wegnemen, en schommelingen in de geldwaarde vermijden, maar daarmee is geenszins verzekerd, dat nu het economisch leven zich ook in alle opzichten langs lijnen van geleidelijkheid zal ontwikkelen. Een stabiel geldwezen is uiterst belangrijk, maar geen panacee tegen alle schokken in het economisch leven.

Voor een klein land als Nederland is er volgens Prof. V. S. niet veel anders te doen, dan dat het een rationeele regeling van het geldwezen niet tegenwerkt. Het kan moeilijk in zijn eentje den weg van het a-metallisme opgaan en zich op die wijze isoleren. Maar wel kan het storende maatregelen, zooals de volkomen noodelooze verhooging van het dekkingspercentage van de Nederlandsche Bank in den aanvang van dit jaar, nalaten, want dat is niet van dezen tijd.

Men ziet, dat de beide praeadviseurs voorzichtig zijn in hun praktische conclusies. Ook Prof. G. M. Verrijn Stuart, die in tegenstelling tot Mej. van Dorp volledige stabilisatie van het prijsniveau begeerlijk acht, is van meening, dat er nog een heel proces van geestelijke ontwikkeling en van centralisatie in de geldvoorziening noodig is, voordat dit doel kan worden verwezenlijkt.

Zoolang men zoo ver nog niet is, zullen er nog heel wat beschouwingen over het vraagstuk het licht zien. Van verschillende plannen, zooals die van Irving Fisher, Prof. C. A. Verrijn Stuart, Lehfeldt, J. M. Keynes, Strong e.a. vindt men in deze praeadviezen een weergave. Tal van punten in deze materie vormen bij voortduring een onderwerp van discussie. Daaraan zal het stellig ook op de vergadering van 2 November niet ontbreken en wij hopen de lezers van dit weekblad t.z.t. met het daar besprokene in kennis te stellen.

Nikkelen munt.

De enquête van de Commissie inzake Nikkelen Munt, waarvan ook melding wordt gemaakt in het in dit nummer gepubliceerde artikel van Jhr. F. W. L. de Beaufort, heeft de Amsterdamsche Kamer van Koophandel aanleiding gegeven eene Commissie ad hoc te benoemen, bestaande uit de heeren Joh. Balder, Jhr. Mr. L. H. J. F. van Bevervoorden tot Olde-meule, Mr. A. F. van Hall, Mr. H. A. Hartogh, Abram Muller en E. D. van Walree. Het rapport van deze Commissie werd dezer dagen ter beschikking van de pers gesteld. Op enkele belangrijke punten uit dit rapport moge hier de aandacht worden gevestigd.

Vooropgesteld wordt in het rapport dat de Commissie ten aanzien van de belangrijkste vraag, welke haar door de Nikkelcommissie was voorgelegd, t.w. wat men te denken heeft van de vervanging van het zilvergeld door nikkelen munt, al dan niet met verlaging van rijksdaalders, guldens en halve guldens, tot pasmunt, niet tot een eenstemmig oordeel is gekomen. Een deel der Commissie heeft de in het rapport eenstemmig geuite wenschen inzake technische verbeteringen van ons muntwezen slechts onderschreven, voor het geval dat het inderdaad tot vermindering zal komen, doch zonder deze vermindering als zoodanig gewenscht te achten.

Op de in de eerste plaats gestelde vraag, welke algemeene opmerkingen men heeft over de ten onzent circuleerende zilveren ruilmiddelen, antwoordt de Commissie:

Met betrekking tot de hier gestelde vraag, meent onze Commissie slechts te moeten opmerken, dat bij een beoordeeling van de beteekenis, welke aan bestaande toestanden en verhoudingen in ons muntwezen moet worden toegekend, niet uit het oog mag worden verloren, dat deze voor een belangrijk deel meer door de historische ontwikkeling op dit gebied zijn bepaald, dan door doelbewuste overweging van de eischen, welke een behoorlijk ingericht muntwezen stelt.

Met name geldt dit voor de keuze van de grondstof: dat zilver als zoodanig wordt gebezigd, vindt zijn oorsprong in tijden, in welke zilvergeld niet alleen was een verkeersmiddel, maar tevens een blijvend bestanddeel van ieders vermogen. Maar indien eenmaal, gelijk hier te lande, de waarde van het in de munten aanwezige zilver slechts een vrij klein deel is geworden van de betalingswaarde van de munt en deze daarmee meer het karakter heeft verkregen van uitsluitend betaalmiddel, is er op zichzelf beschouwd geen aanleiding de vraag, welke grondstof de meest wenschelijke is, te toetsen aan andere eischen, dan die welke het betalingsverkeer stelt.

Ook de grootte en het gewicht van onze zilveren munten berusten voor een deel op andere dan eischen van doelmatigheid. Gedurende een groot gedeelte van de 19e eeuw immers is het zilver, aanvankelijk naast het goud, van 1847 af uitsluitend, als standaard voor ons muntstelsel gebezigd. De grootte en het gewicht van de zilveren munten werden onder die omstandigheden bepaald door den eisch, dat het daarin aanwezige zilver de op het muntstuk aangegeven waarde bezat. Na het verlaten van den zilveren standaard in 1875, werden de zilveren munten, die eerst standaardmunt waren geweest, in het verkeer gehandhaafd, zij het dat zij sindsdien haar waarde niet ontleenen aan het daarin aanwezige zilver, maar aan de uitdrukkelijke bepaling der wet, die deze munten stempelde tot wettig betaalmiddel tot onbeperkt bedrag (teekmunt).

De tweede en derde der gestelde vragen betreffen de verschillende coupures van onze zilveren munten, den omvang en het gewicht daarvan en de gebezigde metaalsoort. De Commissie concludeert dien-aangaande, dat de rijksdaalder te groot en daarom onpractisch is, en dat, als het tot vermindering mocht komen, de middellijn van 38 mM. tot 32 mM. ware te verkleinen; dat de gulden practisch is; dat de halve gulden ten onzent gevoelig gemist kan worden; dat de kwartjes en dubbeltjes iets grooter gemaakt kunnen worden dan thans; en dat voor de onderlinge onderscheiding der munten ook gebruik gemaakt zou kunnen worden van vormen, die van den cirkel afwijken, van het aanbrenge van een opening in het muntstuk, of van afwijkende kleuren. Een lid

der Kamer, de heer Julius del Canho, heeft voorgesteld om munten van f 5.— en f 3.— in te voeren. De Commissie gevoelt niet voor een coupure van f 3.—, die in het kader van ons muntstelsel wat vreemd zou aandoen. Daarentegen is zij wel te vinden voor een coupure van f 5.—, ter vervanging van het huidige gouden vijfje, dat hier zoo mogelijk nog zeldzamer te zien is dan de halve gulden. Zij wil echter van de coupure van f 5.— geen munt maken, welke zij blijkbaar te groot van omvang acht, doch wenscht een proef te nemen met een bankbiljet van f 5.—.

Men zou tegen het nemen van zulk een proef kunnen aanvoeren, dat een munt goedkooper zal zijn dan klein bankpapier, dat gestadig vernieuwing behoeft. Principieele bezwaren zijn echter uiteraard niet aanwezig¹⁾. In Indië en in Suriname circuleert veel bankpapier in coupures van f 5.—. De vraag is intusschen, of er ten onzent werkelijk behoefte aan deze coupure zal blijken. De factoren, die deze behoefte beheerschen, zijn ietwat onnaspeurlijk, maar een feit is het, dat de zilverbons van f 5.—, die in het begin van den oorlog werden uitgegeven, weinig gevraagd waren, in tegenstelling tot die van f 2.50 en f 1.—, die zich in groote populariteit verheugden en welker verdwijnen door velen wordt betreurd.

Wat het thans gezegde metaal betreft, zoo merkt de Commissie op, dat de plaats van het zilver in ons muntwezen, gelijk reeds hierboven bleek, allereerst uit historische gronden te verklaren is, dat aan de Commissie, afgezien van de kosten, geen bezwaren tegen het zilver zijn gebleken, en dat zij niet vermag te beoordeelen, of nikkel inderdaad de meest doelmatige grondstof is, dan wel of ook andere metalen (bijv. aluminium) in aanmerking komen. Voorts uit de Commissie de vrees, dat vervalsching van nikkelgeld in den aanvang veelvuldig zou voorkomen, niet door nagieten, hetgeen bij het hooge smeltpunt van nikkel zeer moeilijk is, doch door vernikkeling.

Wij verwijzen in dit verband naar de beschouwingen van Mr. Ritter in E.-S. B. van 5 December 1928, ook door Jhr. de Beaufort aangehaald, en vermelden hieronder een uitspraak van den Zwitserschen Muntmeester, die bij zijn verhoor door de daar ingestelde Commissie van onderzoek in Augustus 1928 tot de volgende conclusie kwam:

„Es ist zuzugeben, daß der Anreiz zur Fälschung größer wird, je größer der Unterschied ist zwischen Metallwert und Nominalwert der Münzen. Da es einem einzelnen fast unmöglich ist, reine Nickelmünzen herzustellen, dürften sehr selten Fälsifikate, die durch das Publikum nicht leicht zu erkennen wären, in Verkehr gelangen.“

Het zou belangrijk zijn te dezer zake het oordeel van den Nederlandschen Muntmeester eens te leeren kennen.

Zooals gezegd, ten aanzien van het cardinale punt, de al dan niet wenschelijkheid van de vervanging van zilvergeld door nikkelmunt, is de Commissie niet tot een eenstemmig of nagenoeg eenstemmig oordeel kunnen komen. Zij bepaalt er zich toe het pro en contra naast elkander te vermelden.

Onder de bezwaren, welke men veelal tegen nikkelmunt hoort aanvoeren, wordt als regel in de eerste plaats het mogelijk wantrouwen van het publiek tegen zulke munten genoemd. De voorstanders van de nikkelmunt in de Commissie wijzen erop, dat het vertrouwen, door de bevolking hier en in de koloniën in de zilverbons gesteld, en de ervaringen, opgedaan met de Gehalteverlagingswet van 1919, de vrees voor zulk een wantrouwen niet wettigen. De tegenstanders wijzen op de inzonderheid te platten land bestaande neiging om zilver op te potten, waartegen de voorstanders weer aanvoeren, dat het beter zou zijn om deze bedragen via spaarbanken of anderszins aan het maatschappelijk verkeer te doen deelnemen.

De voorstanders wijzen er dan voorts op, dat reeds

¹⁾ In dit weekblad werd invoering van een bankbiljet van f 5.— bepleit door Prof. Mr. H. Frijda (Zie E.S. B. van 3 Juli 1929); Jhr. de Beaufort is ertegen.

thans het zilvergeld intrinsiek verre van volwaardig is en dat het beter is om openlijk voor dit feit uit te komen dan de dienaangaande bij het publiek bestaande wanbegrippen te bestendigen. Daartegen voeren de tegenstanders dan weder aan, dat het zilver een niet te verwaarloozen reële waarde vertegenwoordigt en in zekeren zin de functie van een stille reserve vervult, welke in staat zal zijn om den schok van crises op te vangen en in buitengewone omstandigheden het ontstaan van een paniekstemming zal bemoeilijken, hetgeen nikkelgeld niet zou doen.

Dit laatst argument wordt in het rapport niet uitdrukkelijk weersproken. Het vindt intusschen zijne weerlegging in het artikel van Jhr. de Beaufort, die erop wijst, dat de neiging tot opspotting in tijden van beroering de moeilijkheden juist zal verergeren in plaats van te verminderen.

Ook de indruk op het buitenland komt ter sprake met de bekende argumenten pro en contra.

Eenstemmig is de Commissie over de vraag, of, als het tot vermunting komt, de nieuwe munt ook pasmunt zal moeten zijn. De grens, waartoe de nieuwe rijksdaalders en guldens als wettig betaalmiddel zouden moeten gelden, wenscht de Commissie te stellen op f 50.—. De bezwaren, die daaruit voor de inwisseling van ons bankpapier kunnen ontstaan, en waarop in dit weekblad¹⁾ o.a. de aandacht is gevestigd door Mr. Westerman Holstyn, Directeur van de Ned. Bank, acht de Commissie, die zich overigens in dit opzicht met gerustheid zal neerleggen bij de beslissingen van de Nikkelcommissie, voor oplossing vatbaar door aan onze circulatiebank de bevoegdheid toe te kennen om in plaats van goud wissels op het buitenland af te geven tot een koers, niet hooger dan het uitvoerpunt van goud, terwijl zij ook niet geheel afwijzend staat tegenover het goudkernstelsel, zooals dat sinds 1925 in Engeland wordt toegepast.

Wat nu de aanwending betreft van de winst, die op het in omloop brengen van onvolwaardig geld door den Staat wordt behaald, zoo stelt de Commissie voor om daarvan niet meer dan bijv. 40 pCt. van de totale uitstaande nikkelcirculatie in de Muntfondsen te storten, omdat het gevaar van terugvloeiën van pasmunt niet groot is te achten. De regeling van deze Muntfondsen moet echter ietwat worden gewijzigd. Zij moeten worden dienstbaar gemaakt aan het handhaven van een vaste waardeverhouding tusschen de pasmunt en de andere betaalmiddelen en wel doordat een eventueel tijdelijk teveel aan pasmunt door de fondsen zal kunnen worden opgenomen. Voor het dekken van het verlies op een mogelijk duurzaam teveel zal een betere belegging dan de huidige, welke uit Staatsschuld bestaat, moeten worden gezocht en zal althans een deel van de aan de fondsen toe te voegen bedragen belegd moeten worden in gemakkelijk realiseerbare goudwaarden.

Afwijzend staat de Commissie tegenover het denkbeeld om geen nikkelgeld in te voeren, maar in de plaats daarvan tot gewichts- en gehalteverlaging van het grove zilvergeld over te gaan. Alles of niets, is hier haar standpunt. Zijn de argumenten voor nikkelgeld niet sterk genoeg om tot de invoering daarvan te besluiten, dan ook geen halve maatregelen ten aanzien van het thans circuleerende geld.

Overziet men de argumenten, in dit rapport naar voren gebracht, zoo komen de bezwaren tegen het nikkelgeld neer op een drietal. In de eerste plaats de technische quaestie van de vervalsching. Daarover zal de Muntmeester zich hebben uit te spreken. In de tweede plaats het psychologisch bezwaar van mogelijk wantrouwen bij het publiek, een bezwaar, dat dunkt ons, reeds afdoende weerlegd is. En in de derde plaats de mogelijkerwijze verkeerde indruk bij het buitenland; dit bezwaar is evenals dat van het wantrouwen van het publiek, op te lossen door een goede propaganda en eene juiste voorlichting.

¹⁾ Zie E.-S. B. van 29 Mei 1929.

Ook onze verhouding tot de koloniën geeft in dit verband aanleiding tot enkele vragen, die echter in het Verslag van deze Commissie niet tot een definitieve beantwoording komen, omdat zij van meening is, dat het onderzoek daarvan niet ligt op den weg

van de Amsterdamsche Kamer. Wij zullen daarom thans daarop niet ingaan en t.z.t. nadere mededeeling doen van het standpunt, door de Kamer in pleno ingenomen, zoodra dit zal zijn openbaar gemaakt.

V. S.

Resultaat van de rondvraag van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek.

Dr. Gustav Mikusch te Weenen zendt ons onderstaand overzicht van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek.

	Aantal fabrieken in bedrijf		Aantal antwoorden	Hoeveelheid verwerkte bieten in tonnen		Suikerproductie in tonnen ruwsuikerwaarde		± in procenten ten opzichte van het voorafgaande jaar	
	1929/30	1928/29		1929/30	1928/29	1929/30	1928/29	verwerkte bieten	suikerproductie
Duitschland	238	248	238	10.486.150	11.482.518	1.701.670	1.864.379	— 8,68	— 8,73
Tsjechoslowakije . .	141	151	140	5.599.097	5.987.895	975.170	1.055.905	— 6,49	— 7,65
Oostenrijk	7	6	7	706.920	653.282	117.945	107.321	+ 8,21	+ 9,90
Hongarije	13	13	13	1.577.500	1.482.211	233.425	220.062	+ 6,43	+ 6,07
Joegoslavië	8	8	8	1.071.000	859.075	139.944	128.840	+ 24,67	+ 8,62
Roemenië	9	11	9	540.000	936.570	76.600	133.890	— 42,34	— 42,79
Bulgarije	4	3	4	250.000	169.000	35.000	29.200	+ 47,03	+ 19,86
Iersche Vrijstaat . .	1	1	1	118.000	142.600	18.200	22.020	— 17,25	— 17,35
België	46	48	46	1.651.610	1.902.340	247.897	273.380	— 13,18	— 9,32
Italië	50	51	50	3.000.000	2.820.693	424.500	383.500	+ 6,36	+ 10,69
Polen	70	71	70	4.670.000	4.390.272	790.000	747.257	+ 6,37	+ 5,72
Denemarken	9	9	9	804.000	1.107.000	135.000	170.000	— 27,37	— 20,59
Zweden	16	21	16	686.000	1.061.871	108.800	160.884	— 35,40	— 32,37
Finland	1	1	1	25.000	34.390	3.000	3.387	— 27,39	— 11,43
Turkije	1	1	1	30.000	18.200	5.350	3.700	+ 64,84	+ 44,59
Totaal	614	643	613	31.215.277	33.047.917	5.012.501	5.303.725	— 5,55	— 5,49

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederlandsch-Indië.

De maandstatistiek 1929 No. 7 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden bevat o.m. het volgende:

Invoer. De serie van de invoerartikelen omvat 72 artikelen, welke in vijf groepen zijn verdeeld.

Bij de groep *textiele goederen* waren in Juli de prijs-schommelingen van geen betekenis; hoewel „shirtings” eenigszins in prijs daalde, bleef het indexcijfer onveranderd op 172.

Van de groep *levensmiddelen* bleven de prijzen van buitenlandse rijst stijgen. Ook de prijs van Australisch meel kwam op een hooger niveau, nl. f 4.70 tegen f 4.40 in Juni.

Het indexcijfer van de groep steeg met 1 punt tot 149.

Bij de groep *metalen* deden zich de volgende prijsveranderingen voor: gietijzer in blokken kostte in Juli f 74 per 1000 KG. tegen f 71.50 in Juni; het indexnummer van dit artikel steeg met 3 punten; plaatijzer bracht per 1000 KG. f 1 meer op dan in Juni, waardoor ook het indexnummer hooger werd, nl. 106 tegen 105 in Juni. Geel koperdraad steeg belangrijk in prijs, nl. van f 93.91 tot f 97.15 per 100 KG.; het indexcijfer steeg van 93 tot 96. De loodprijzen daalden van f 35 per 100 KG in Juni tot f 34 in Juli, waardoor ook het indexcijfer van dit artikel met 7 punten terugliep tot 215. Op het indexcijfer van de geheele groep metalen waren deze veranderingen niet van invloed; het bleef 142.

Het indexcijfer ad 145 van de groep *chemicaliën en verfstoffen* vertoont in Juli geen verandering. De eenige prijsverandering van betekenis in deze groep is de daling van den prijs van hars van f 27.67 tot f 26.80 per 100 KG.

Daar de lage prijzen van goeniczakken zich in Juli nog handhaafden, bleef het indexcijfer van de groep *diversen* ongewijzigd op 162, hoewel ook de prijzen van rijtuigkarren in kisten van 75 stuks (B. P. M.) zakten van f 13.10 in Juni tot f 12.50 in Juli.

Het algemeen indexcijfer van den geheelen invoer bleef 156.

Uitvoer. De serie uitvoerartikelen omvat sinds jaren 20 producten, waaronder copra en tin. De copra- en tinprijzen ontbraken echter de laatste jaren in de tabel van uitvoerproducten, zoodat het indexcijfer feitelijk maar 18 producten omvatte. Wel waren er in de laatste jaren copraprijzen bekend, doch deze waren niet geheel vergelijkbaar met den basisprijs in 1913. In de vorige publicatie werden weer de copraprijzen en indexcijfers gepubliceerd. De basisprijs in 1913 is onveranderd gelaten, echter wordt thans een andere copranoteering dan vroeger gebruikt. Geheel juist is dit niet, maar om van zoo'n belangrijk exportproduct als copra, de prijzen in een algemeen indexcijfer van exportproducten niet te verwerken, is ook niet juist.

Hetzelfde is het geval met tin. Prijzen van tin te Batavia werden sinds 1928 niet meer gepubliceerd. Wel zijn de prijzen van tin te Singapore bekend. De Singaporeprijzen werden voor de jaren 1928 en 1929 in de publicatie, te beginnen met de vorige maand, verwerkt. De indexcijfers voor tin werden berekend met behulp van den basisprijs 1913 van tin te Batavia. De onjuistheid hierdoor begaan, kan wel van merkbaren invloed zijn op het indexcijfer van tin, niet echter op het algemeen indexcijfer van de exportproducten.

Door het gebruik van de copra- en tinprijzen voor de berekening van de indexcijfers voor den export, zijn deze iets lager geworden dan de in 1928 en 1929 gepubliceerde cijfers.

In de vorige publicatie is daarvan een overzicht gegeven. Bij het algemeen indexcijfer van in- en exportartikelen zijn de verschillen zeer gering.

In Juli ondergingen de exportartikelen over de geheele linie nogal prijsveranderingen. Steeg peper (witte Mun-tok) in Juni met pl.m. f 20 per 100 KG., in Juli zakte de prijs tot f 265.50 tegen f 274.44 in Juni.

Koffie (Robusta) daalde in prijs van f 93.50 tot f 87.43, zoodat ook de index met 10 punten terugliep. Eveneens daalden de arachides-, katjangolie-, cacao-, citronella-olie-, damar-, kapok- en tapiokaprijzen. Daartegenover staan echter de verhoogde copra-, djarakpitten-, kapokpitten-, katjangidjoe-, koehuiden-, maïs-, rubber- en tinprijzen. Maïs dankt de hoogere noteering in Juli voornamelijk aan de grootere mislukte uitgestrektheden van dit product in Noord-Soerabaja en Madoera, welke mislukking veroorzaakt werd door de scherpe droogte.

De betere prijzen van tin te Singapore in Juli zijn opvallend. De prijs steeg van gem. f 237.69 in Juni tot f 249.72 in Juli. Het niveau van het 1e kwartaal 1929 ad ongeveer f 260.— per 100 KG. is nog niet bereikt. Merkbaar is echter wel de invloed van de pogingen tot consolideering der tinprijzen, welke door de voornaamste tinproducenten in het werk zijn gesteld.

In verband met de prijsveranderingen steeg het indexcijfer van den uitvoer met 4 punten tot 127.

De algemeene index van in- en uitvoer tezamen bleef echter op 149.

Kleinhandelsprijzen. De serie indexcijfers van artikelen van in- en uitheemschen oorsprong is zoo samengesteld, dat de inheemsche en de uitheemsche groep geheel parallel zijn.

Door de hoogere prijzen voor kippeneieren en vleesch in Augustus steeg het indexcijfer voor de inheemsche artikelen met 2 punten tot 160. Deze hoogere vleeschprijzen, zowel van rund- en karbouwen-, als van varkensvleesch, houden verband met de naderende 7e maand van de Chineesche jaartelling — een algemeene herdenkingsmaand voor de dooden —, alsmede met de Pasar-Gambirdagen.

Door de verdere daling van den prijs van spliterwten

daalde het indexcijfer van de uitheemsche artikelen met één punt tot 144.
Het algemeen indexcijfer van de in- en uitheemsche artikelen tezamen bleef echter 152.

Indexcijfers van 72 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.						Uitvoerartikelen	Totaal groothandel
	Textiel-goederen ¹⁾	Levensmiddelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemicaliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾	Totaal		
1913.	100	100	100	100	100	100	100	100
1923.	207	163	174	170	169	180	150	173
1924.	213	164	167	160	168	178	155	173
1925.	208	161	160	150	165	172	146	166
1926.	185	157	151	153	169	165	137	159
1927.	174	148	149	149	173	160	130	154
1928.	172	149	141	144	162	155	127	149
Juli 1928.	173	147	140	143	165	156	126	150
Augustus ..	172	148	140	143	160	155	121	148
September ..	172	149	141	142	164	155	123	149
October ..	173	150	142	142	164	156	124	149
November ..	171	151	143	143	167	156	124	149
December ..	171	149	143	143	167	156	124	149
Januari 1929.	171	150	143	143	166	156	126	150
Februari ..	172	151	140	143	166	156	127	150
Maart ..	172	149	144	143	166	156	130	151
April ..	172	148	142	140	166	155	124	148
Mei ..	172	148	142	145	164	156	127	150
Juni ..	172	148	142	145	162	156	123	149
Juli ..	172	149	142	145	162	156	127	149

1) 20 art. 2) 12 art. 3) 12 art. 4) 15 art. 5) 13 art.

Passerprijzen. De gemiddelde passerprijzen van 119 passers op Java en Madoera waren in Juli hooger voor padi, beras, gepelde aardnoten en maïs, iets lager voor klappers en eieren. De prijzen van de andere artikelen in deze tabel bleven op hetzelfde niveau als in Juni.

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In-heemsch ¹⁾	Uit-heemsch ¹⁾	Totaal	Voeding ²⁾
1913/14	100	100	100	100
1923 ..	194	173	183	182
1924 ..	182	158	170	170
1925 ..	169	152	160	159
1926 ..	169	148	159	156
1927 ..	166	147	157	155
1928 ..	160	148	154	153
Augustus 1928 ..	160	146	153	152
September ..	160	147	153	151
October ..	161	147	154	152
November ..	161	146	154	152
December ..	164	146	155	153
Januari 1929 ..	162	146	154	151
Februari ..	165	145	155	153
Maart ..	166	145	155	154
April ..	164	145	154	152
Mei ..	161	145	153	151
Juni ..	160	146	153	151
Juli ..	158	145	152	149
Augustus ..	160	144	152	150

1) 20 artikelen. 2) 35 artikelen.

MAANDCIJFERS.

RIJKSPOSTSPAARBANK.

JUNI	1927	1928	1929
Inlagen	f 9.981.224	f 10.703.988	f 11.066.912
Terugbetalingen ..	10.400.156	10.724.237	10.646.727
Tegoed der inleggers op ultimo	319.251.444	327.750.861	339.870.467
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	42.134.600	42.209.500	42.486.950
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	9.692	10.488	11.009
Aantal geheel afbetaald	7.782	7.831	7.482
Aantal in omloop op ultimo	2.027.366	2.056.216	2.087.777

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	September 1929	Sedert 1 Januari 1929	Overeenkomstige periode 1928
<i>Directe belastingen:</i>			
Grondbelasting	1.104.672	18.915.521	18.566.258
Personeele belasting ..	3.978.273	21.947.006	21.531.623
Inkomstenbelasting ..	4.271.890	59.948.758	69.451.392
Vermogensbelasting ..	662.934	10.083.203	8.463.859
Dividend- en tantiëmebelasting	1.501.960	18.442.860	14.186.232
<i>Invoerrechten.</i>	5.993.158	50.252.258	46.906.539
<i>Statistiekrecht.</i>	400.404	3.475.343	3.418.727
<i>Accijnzen.</i>			
Zout	124.578	1.415.771	1.471.122
Geslacht	1.122.278	9.030.855	8.043.494
Wijn	597.695	2.041.968	2.051.077
Gedistilleerd	2.612.560	25.632.319	32.484.238
Bier	1.619.270	10.825.616	10.585.448
Suiker	4.675.668	35.797.411	34.669.490
Tabak	2.072.573	19.773.645	17.467.490
Belasting op gouden en zilveren werken	87.116	749.376	758.315
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrechten	12.529.026	20.995.583	20.258.033
Registratierechten	2.095.401	24.495.949	19.679.540
Successierechten	3.984.363	33.359.431	28.474.295
<i>Domeinen, wegen en vaarten.</i>			
Staatsloterij	194.019	2.466.475	2.389.826
Loosgeld	16.995	452.782	454.431
Loosgeld	396.206	3.677.981	3.618.377
Totaal-Generaal ..	40.041.039	373.780.111	364.929.806

1) Hieronder begrepen f 945.073 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissonnairs in effecten, enz. (Beursbel.). 2) Id. f 6.525.261. 3) Id. f 5.533.000.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	September 1929	Sedert 1 Januari 1929	Overeenkomstige periode 1928
Verdedigingsbelast. I	980.473	11.908.546	12.198.740
Verdedigingsbelast. II	1.504.434	20.158.277	18.855.693
<i>Opcenten:</i>			
Grondbelasting	229.180	3.801.151	3.733.142
Personeele belasting ..	753.758	4.148.442	4.203.000
Inkomstenbelasting ..	3.623	384.402	1.556.012
Vermogensbelasting ..	495.647	6.086.144	2.391.381
Dividend- en tantiëmebelasting	378.917	5.682.247	4.681.457
Accijnzen op Suiker	935.134	7.159.482	6.933.898
„ „ Wijn	119.539	408.393	410.215
Gedistilleerd	261.256	2.568.232	3.248.424
Zegelrecht van buitl. eff.	97.315	997.219	1.015.227
Totaal	5.759.276	63.297.535	59.227.199

1) Totaal Ia en Ib.

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

Wegenbelasting	387.078	7.975.358	6.854.802
Rijwielbelasting	117.880	6.420.988	5.594.854
Totaal	504.958	14.396.346	12.449.656

1) 90 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbel.wet.

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1929.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1926/27	—	—	457.980	1.468
1927/28	18.423	250.305	1.722.538	36.605
1928/29	4.012.904	3.843.786	52.494.500	9.243.813
1929/30	14.884.194	17.852.915	5.273.740	801.316
Totalen ..	18.915.521	21.947.006	59.948.758	10.083.202

STATISTISCH OVERZICHT VAN DEN ECONOMISCHEN TOESTAND VAN NEDERLANDSCH-INDIË.
(Ontleend aan de Maandstatistieken van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden).

		1928		1929				Januari/April		
		Nov.	Dec.	Januari	Februari	Maart	April	1928	1929	
Prijsbeweging.										
Indexcijfers van 1913 = 100	Groothandelsprijzen van invoerartikelen	156	156	156	156	156	155			
	" " " uitvoerartikelen	122	122	124	124	127	124			
	" " " alle artikelen te zamen	149	149	149	149	150	148			
	Kleinhandelsprijzen " inheemsche artikelen	161	164	162	165	166	164			
	" " " uitheemsche artikelen	146	146	146	145	145	145			
	" " " alle artikelen te zamen	154	155	154	155	155	154			
	Voeding voor een Europeesch gezin	167	167	166	168	169	166			
Indexcijfer v/d. ber. v. kost. v. 1913 = 100	" " zeep en licht voor een Europeesch gezin	161	161	160	162	163	161			
	" " voor de Inlandsche bevolking	151	152	155	155	155	152			
	" " petroleum en lucifers v/d. Inl. bevolking	153	153	156	156	156	154			
	Effectenkoersen.									
Indexcijfer v. aandelen (groep I t/m IX) en obligaties groep X. 1924 = 100	I Rubberondernemingen	142	137	160	171	163	151			
	II Suikerondernemingen	116	114	116	116	117	110			
	III Theeondernemingen	157	159	164	158	155	156			
	IV Tabakondernemingen	163	164	171	172	165	154			
	V Cultuurbanken	121	122	123	124	124	122			
	VI Banken	119	117	121	126	126	124			
	VII Handelsoondernemingen	154	154	159	172	174	170			
	VIII Spoorwegmaatschappijen	162	163	165	164	166	164			
	IX Scheepvaartmaatschappijen	150	151	158	161	161	157			
	X Obligaties Indische leeningen	143	142	149	151	150	145			
Voortbrenging.										
Inlandsche Landbouw Java en Madoera	Geogste uitgestrektheid padi	71	56	60	118	320	720	1.100	1.218	
	" " " maïs	142	131	336	403	113	41	941	893	
	" " " cassave	57	34	37	40	39	42	178	158	
	" " " knolgewassen	28	21	17	16	17	23	77	73	
	" " " peulvruchten	74	44	28	41	29	29	137	127	
	" " " ov. gewassen	107	60	39	35	32	36	155	142	
	" " " in totaal	479	346	517	653	550	891	2.588	2.611	
	Bijgeplante " " " padi	433	659	1.196	524	120	93	2.068	1.933	
	" " " maïs	500	130	31	61	144	129	301	365	
	" " " cassave	193	101	62	58	52	44	214	216	
	" " " knolgewassen	44	22	18	17	15	14	62	64	
	" " " peulvruchten	60	30	27	34	49	61	160	171	
	" " " ov. gewassen	68	42	36	43	41	51	158	171	
	" " " in totaal	1.298	984	1.370	737	421	392	2.963	2.920	
	Landbouwondernemingen in Ned.-Indië	Productie van Rubber	8.363	8.871	9.013	8.177	7.736	8.164		
		" " Koffie 1)	(167)	(123)	(107)	(116)	(148)	(214)		
		" " Thee	19	14	11	9	12	30		
		" " Suiker 1)	(24)	(1)	5.151	4.774	5.712	5.567		
		" " Kina 1)	(73)	(71)	—	—	(1)	324		
		" " Palmolie 1)	(21)	(21)	531	794	(77)	824	(78)	986
" " Palmpitten 1)		(16)	(17)	1.919	1.854	(20)	2.052	(20)	1.950	
" " Steenkolen		416	355	386	361	387	442			
" " " in totaal		125.421	125.645	127.591	118.456	124.360	135.292			
Handel en verkeer.										
Invoer in Java en Madoera	Eetwaren en genotmiddelen	11.442	11.428	12.140	15.200	13.836	13.563	40.372	54.739	
	Mineralen, hoofdzakelijk aardolieprod., cement en steenkolen	828	1.116	776	1.944	1.603	1.949	5.330	6.272	
	Chemicaliën, geneesmiddelen, meststoffen, reukw. en verfw.	3.601	5.009	7.168	7.142	4.884	4.589	23.702	23.783	
	Garens, manufacturen v.a.s. touw en touwwerk, kleed. en modew.	14.296	13.597	19.099	18.118	15.543	20.924	70.369	73.684	
	Metalen, edele en onedele en werken daarvan	6.674	6.959	6.321	5.436	4.919	5.557	24.627	22.233	
	Machinerieën, werktuigen, toestellen, instrumenten enz.	4.979	5.060	6.288	5.672	5.262	6.639	20.925	23.861	
	Geheele invoer	50.764	51.864	61.410	62.674	53.590	63.683	216.455	241.357	
	" " Buitengewesten	28.964	29.816	31.323	27.990	29.801	30.975	107.502	120.089	
	" " Java en Madoera br. gew.	122.817	145.425	153.761	187.540	173.089	176.576	583.365	691.366	
	" " Buitengewesten	102.426	109.726	113.721	96.800	120.896	112.530	370.351	443.947	
Uitvoer uit Java en Madoera	Rubber, gecult. en ficusrubber	4.427	4.571	5.154	5.899	5.030	5.371	29.433	21.454	
	Suiker, v. a. s.	46.685	42.095	28.430	25.080	21.040	4.346	73.658	78.896	
	Tabak, v. a. s.	261	232	1.041	2.828	4.948	3.898	20.259	12.715	
	Thee	7.748	7.616	7.559	5.570	5.589	7.016	30.496	25.734	
	Koffie, v. a. s.	3.089	2.224	1.743	1.173	1.249	1.370	8.272	5.535	
	Cement, ertsen enz.	3.781	4.811	2.678	4.066	4.880	4.078	14.469	15.702	
	Geheele uitvoer	85.281	80.220	64.591	62.069	59.148	40.004	228.649	225.812	
	" " Buitengewesten	57.524	62.325	60.680	58.845	66.428	62.212	264.248	248.165	
	" " Java en Madoera	5.394	5.605	6.154	7.024	6.028	6.567	18.489	25.773	
	" " Buitengewesten	392.766	329.375	243.276	255.453	196.309	71.041	574.542	766.079	
Uitvoer uit Java en Madoera	Tabak, v. a. s.	1.582	1.453	4.401	4.938	13.996	11.238	31.396	34.573	
	Thee 2)	7.120	7.015	7.506	5.521	5.558	6.649	22.951	25.234	
	Koffie, v. a. s.	3.954	2.938	2.163	1.405	1.508	1.602	12.605	6.778	
	Cement, ertsen enz.	6.331	4.613	5.411	5.665	7.154	6.875	16.701	25.105	
	Geheele uitvoer	530.985	457.657	377.367	401.744	341.351	176.969	1.108.872	1.297.431	
	" " Buitengew.	421.179	461.536	472.907	427.226	485.487	493.655	1.527.762	1.879.275	
	" " Java en Madoera	2.108	1.891	2.252	1.767	1.919	2.094	7.866	8.032	
	Kat. stoff., geb. en ongb. Grof en fijn aardewerk.	1.122	1.171	1.643	1.306	1.254	1.603	4.546	5.806	
	Kedeleer	3.051	5.906	5.794	6.478	11.571	8.106	32.416	31.949	
	Rijst, gepelde	25.664	18.828	22.165	43.845	35.203	24.520	38.218	125.818	
Gedroogde visch	3.657	4.930	4.987	3.347	3.035	3.286	14.808	14.655		
Uitvoer van Madoera	Bevolk. rubb. uit N.-Indië	8.544	10.239	13.032	11.608	11.637	12.157	38.765	48.434	
	Copra	41.526	36.923	31.180	38.829	34.538	39.789	119.753	144.346	
	Peper	1.474	1.133	2.474	719	1.276	1.125	3.402	5.594	
	" " " in totaal	50.544	48.095	46,734	51,156	47,410	54,061	164,910	198,376	
Reizigersvervoer	Ontvangsten S. S. Java en Madoera	1.501	1.740	1.488	1.369	1.860	1.523	6.744	6.240	
	" " N. I. S.	281	294	276	262	327	252	915	1.117	
	" " S. S. Java en Madoera	4.148	3.501	3.669	3.367	3.108	2.892	11.778	13.036	
	" " N. I. S.	1.603	1.500	1.475	1.297	1.311	1.050	2.861	5.133	
	" " S. S. Buitengewesten	193	196	185	168	217	181	820	751	
	" " Deli Spoorweg Mij.	181	184	179	172	220	176	823	747	
	" " S. S. Buitengewesten	529	501	505	481	406	449	1.696	1.841	
	" " Deli Spoorweg Mij.	592	556	630	541	617	547	2.310	2.335	
	" " Java en Madoera	771	740	820	665	672	683	2.868	2.840	
	" " Buitengewesten	248	253	259	209	228	234	935	930	
Telegrafie	Java en Madoera	457	466	575	429	446	430	1.757	1.880	
	Buitengewesten	180	212	208	177	176	174	754	735	

1) De get. tusschen haakjes betref. het aant. ondern. dat opg. verstrekte 2) Uitv. in 1927 in netto gew.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 5 1/2	25 Mrt. '29	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2	22 Oct. '25
	Bel. Binn. Eff. 6	25 Mrt. '29	N. Bk. v. Denem. 5 1/2	26 Sept. '29
	Vrsch. in R.C. 7	25 Mrt. '29	Zweedsche Rbk 5 1/2	26 Sept. '29
Javasche Bank	...	5 1/2 22 Juli '29	Bank v. Noorw.	6 26 Sept. '29
Bank van Engeland	6 1/2	26 Sept. '29	Bk. v. Tsjecho-	
Duitsche Rijksbank	7 1/2	25 Apr. '29	slowakije ..	5 8 Mrt. '27
Bank v. Frankrijk	3 1/2	19 Jan. '28	N. Bk. v. O'rijk.	7 1/2 24 Apr '29
Belgische Nat. Bnk.	5	1 Aug. '29	N. Bk. v. Hong.	8 24 Apr '29
Fed. Res. Bank N.Y.	6	8 Aug. '29	Bank v. Italië.	7 14 Mrt. '29
Bank van Spanje..	5 1/2	19 Dec. '28	Z.-Afr. Res. bnk	6 17 Aug. '29

OPEN MARKT.

	1929				1928	1927	1914
	19 Oct.	14/19 Oct.	7/12 Oct.	30 Sept. / 5 Oct.	15/20 Oct.	17/22 Oct.	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc.	5 1/8	5 1/8-3/16	5 1/8-1/4	5 1/4-1/2	4 5/16-7/16	4 5/16-9/16	3 1/8-3/16
Prolong.	4	4-5	4 1/2-5	4 1/2-5	4 1/4-5	4 1/4-5	2 1/4-3/4
Londen Daggeld...	4-5 1/2	4-5 3/4	4-7	4 1/2-7	2 1/2-5	2 3/4-3 1/4	1 3/4-2
Partic. disc.	6 1/8-3/16	6 1/8-7/32	6 1/8-1/4	6 1/8-1/4	6 1/8-1/4	6 1/8-1/4	2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld...	7 1/2-9 1/2	7 1/2-9 1/2	6 1/2-10	8 1/4-10 1/2	6-8	5-9	-
Partic. disc.	7 1/4	7 1/4	7 1/4-3/8	7 3/8	6 1/2-5/8	6 3/4-7/8	-
30-55 d...	7 1/4	7 1/4	7 1/4-3/8	7 3/8	6 1/2-5/8	6 3/4-7/8	2 1/8-1 1/2
56-90 d...	7 1/4	7 1/4	7 1/4-3/8	7 3/8	6 1/2-5/8	6 3/4-7/8	2 1/8-1 1/2
Waren-wchsel.	7 3/4	7 3/8-3/4	7 3/8-3/4	7 3/4	6 7/8-7	7-3/8	-
New York Daggeld 1)	5-1/4	5-7/4	5-6 1/4	6-10 1/4	6 1/2-8 1/4	3 1/2-4 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	5 1/4	5 1/4	5 1/4	5 1/4	4 5/8	4 5/8	-

1) Koers van 18 Oct. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
15 Oct. 1929	2.48 1/2	12.09 3/4	59.29	9.76 3/4	34.69 1/2	99 3/4
16 " 1929	2.48 9/16	12.09 1/8	59.31	9.76 3/4	34.69 1/2	99 3/4
17 " 1929	2.48 3/8	12.09 1/8	59.30	9.76 3/4	34.69 1/2	99 3/4
18 " 1929	2.48 3/8	12.09 1/8	59.30	9.76 3/4	34.69	99 3/4
19 " 1929	2.48 3/4	12.09 7/8	59.30	9.76 3/4	34.69	99 3/4
21 " 1929	2.48 3/4	12.10 1/4	59.32 1/2	9.77 1/4	34.70	99 3/4
Laagste d.w. 1)	2.48	12.09 1/4	59.27	9.75	34.67	99 3/4
Hoogste d.w. 1)	2.48 3/4	12.10 3/4	59.35	9.78	34.72	100
14 Oct. 1929	2.48 1/2	12.09 3/4	59.28 1/2	9.76	34.68 1/2	99 3/4
7 " 1929	2.48 15/16	12.10 1/8	59.32 1/2	9.76 3/4	34.70	99 3/4
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
15 Oct. 1929	48.06	34.95	7.37	1.48	13.01 1/2	35.60
16 " 1929	48.07	34.95	7.36 1/2	1.48	13.01 1/2	35.80
17 " 1929	48.06	34.95	7.36 1/2	1.48	13.01	35.57 1/2
18 " 1929	48.05	34.90 1/2	7.36	1.48	13.00 1/2	35.65
19 " 1929	48.05	34.92 1/2	7.36	1.48	-	-
21 " 1929	48.07	34.90	7.36	1.48 1/2	13.00	35.57 1/2
Laagste d.w. 1)	48.02	34.80	7.33	1.46	12.97 1/2	34.90
Hoogste d.w. 1)	48.09	35.00	7.39	1.51	13.05	36.10
14 Oct. 1929	48.04 1/2	34.95	7.36 1/2	1.48	13.01 1/2	34.80
7 " 1929	48.06	35.07 1/2	7.38 1/2	1.47 1/2	13.04 1/2	36.88
Muntpariteit	48.—	35.—	7.38 1/2	1.48	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopen-hagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
15 Oct. 1929	66.70	66.45	66.45	6.26	104 3/8	2.45 3/4
16 " 1929	66.70	66.45	66.45	6.25	104 1/2	2.45 3/8
17 " 1929	66.70	66.45	66.45	6.26	104 3/8	2.45 3/4
18 " 1929	66.70	66.45	66.45	6.26	104 3/8	2.46
19 " 1929	66.67 1/2	66.42 1/2	66.45	6.26	104 3/8	2.46
21 " 1929	66.70	66.47 1/2	66.47 1/2	6.26	104 1/8	2.45 1/4
Laagste d.w. 1)	66.60	66.37 1/2	66.37 1/2	6.22	104	2.45
Hoogste d.w. 1)	66.75	66.50	66.50	6.30	104 3/4	2.46 3/8
14 Oct. 1929	66.67 1/2	66.42 1/2	66.45	6.26	104 1/8	2.45 3/8
7 " 1929	66.77 1/2	66.47 1/2	66.47 1/2	6.27 1/2	104 1/2	2.46 3/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabieliseerd tusschen 7.53 1/4 en 7.21 1/4.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ p. £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
15 Oct. 1929	4,86 3/4	3,93	23,86 1/2	40,23 1/2
16 " 1929	4,86 7/8	3,93 1/8	23,86	40,25 1/2
17 " 1929	4,87	3,93 1/4	23,87 1/2	40,26
18 " 1929	4,87 3/8	3,93 1/2	23,88 1/2	40,28 1/2
19 " 1929	4,87 5/8	3,93 3/4	23,89 1/2	40,28 1/2
21 " 1929	4,87 3/4	3,93 3/8	23,90	40,29 1/2
22 Oct. 1926	4,84 31/32	3,90 1/2	23,82	40,08 1/2
Muntpariteit	4,8667	3,90 5/8	23,81 1/4	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	5 Oct. 1929	12 Oct. 1929	14/19 Oct. '29 Laagste	19 Oct. 1929 Hoogste
Alexandrië...	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/16	97 3/16
Athene	Dr. p. £	375	375 1/8	374 3/4	375 1/4
Bangkok....	Sh. p. tical	1/10 1/4	1/10 3/8	1/10 1/8	1/10 3/8
Budapest ...	Pen. p. £	27.87	27.89	27.87	27.89 1/2
Buenos Aires	d. p. \$	47 1/8	47 3/8	46 1/8	47 7/8
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 55/64	1/5 7/8	1/5 3/4	1/5 57/64
Constantin..	Piast. p. £	10.07 1/2	1.017 1/2	1.015	1.030
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/11 1/2	1/9 3/4	1/8 1/2	1/10 1/8
Kobe	Sh. p. yen	1/11 3/8	1/11 3/8	1/11 1/8	1/11 3/8
Lissabon	Escu. p. £	108 1/2	108 1/2	108 1/8	108 3/4
Mexico 1)....	\$ per £	10.00	10.00	9.90	10.15
Montevideo	d. per £	48 1/8	48 1/4	47 3/4	48 1/8
Montreal ...	\$ per £	4.91	4.92 3/8	4.90 1/2	4.92 1/2
Riód. Janeiro	d. per Mil.	5 1/2 1/2	5 5/8	5 3/8	5 5/8
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/4 1/8	2/2 13/16	2/2 1/2	2/3 1/2
Singapore ..	id. p. \$	2/3 3/8	2/3 3/8	2/3 1/8	2/3 1/2
Valparaiso 2)	\$ per £	39.43	39.48	39.49	39.53
Warschau ...	Zl. p. £	43.37 1/2	43.39	43.33	43.48

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in pence, doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

	Londen 1)	N.York 2)		Londen
14 Oct. 1929..	23 1/8	49 3/4	14 Oct. 1929 ...	84 11/16
15 " 1929..	23 1/8	50 1/8	15 " 1929....	84/10
16 " 1929..	23 1/8	49 7/8	16 " 1929....	84/10
17 " 1929..	23	49 5/8	17 " 1929....	84 11/16
18 " 1929..	23 1/16	50	18 " 1929....	84 11/16
19 " 1929..	22 1/16	49 5/8	19 " 1929....	84 11/16
20 Oct. 1928..	26 3/8	57 1/8	20 Oct. 1928....	84 11/16
27 Juli 1914..	24 1/16	59	27 Juli 1914....	84/11

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	7 Oct. 1929	15 Oct. 1929
Saldo bij de Ned. Bank	f —	f —
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 171.593,67	f 626.910,07
Voorschot op ultimo Aug. 1929 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomstenbelasting	" 22.033.252,78	" 38.279.858,86
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 23.056.068,42	" 22.136.659,21
Id. aan Suriname	" 11.363.936,68	" 11.523.761,69
Id. aan Curaçao	" 423.051,24	" 498.139,42
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 137.579.838,19	" 134.564.090,93
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 1)	" 23.028.504,60	" 23.946.023,57
Vordering op andere Staatsbedrijven 1) ..	" 5.601.327,22	" 5.781.327,22
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt ..	f 11.894.021,51	f 11.636.507,47
Voorschot door de Ned. Bank inrek. courant verstrekt	" —	" —
Schatkistbiljetten in omloop	" 127.392.000,—	" 127.392.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 87.770.000,—	" 80.770.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..	" 25.000.000,—	" 8.000.000,—
Daggeldleeningen	" 4.500.000,—	" 3.000.000,—
Zilverbons in omloop	" 12.385.277,50	" 12.332.723,50
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1) ..	" 111.755,66	" 189.018,08
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1) ..	" 19.887.079,29	" 14.256.482,26
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 130.000,—	" 130.000,—
Id. aan diverse instellingen 1)	" 13.808.541,63	" 14.792.615,46

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	12 Oct. 1929	19 Oct. 1929
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	f —	f —
Saldo bij de Javasche Bank	f 25.527.000,—	f 24.761.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas	" 24.696.000,—	" 22.984.000,—
Schatkistpromessen	" 700.000,—	" 700.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	" —	" —
Waarvan Muntbiljetten	" —	" —
Muntbiljetten in omloop	" 45.318.000,—	" 44.898.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds ..	" 3.775.000,—	" 3.775.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank ..	" 708.000,—	" 805.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	" —	" —

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 21 October 1929.

Activa.			
Binnenl. Wis- f	Hfdbk.	f	49.673.979,70
sels, Prom., Bijbnk.	"	f	1.462.976,74
enz. in disc. Ag. sch.	"	f	10.752.200,61
		f	61.888.857,05
Papier o. h. Buitenl. in disconto	"	—
Idem eigen portef.	f	204.099.296,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	"	"	204.099.296,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f	30.808.508,22	
	Bijbnk. "	10.165.471,69	
	Ag. sch. "	43.990.130,96	
	f	84.964.110,87	
Op Effecten f	77.231.910,87	
Op Goederen en Spec.	"	7.732.200,—	84.964.110,87
Voorschotten a. h. Rijk	"	12.114.187,28
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud f	65.284.480,—	
Muntmat., Goud	"	377.438.705,21	
	f	442.723.185,21	
Munt, Zilver, enz.	"	18.998.226,55	
Muntmat., Zilver	"	—	461.721.411,76 ¹⁾
Belegging 1/3 kapitaal, reserves en pensioenfonds	"	25.356.376,35
Gebouwen en Meub. der Bank	"	5.200.000,—
Diverse rekeningen	"	38.341.986,42
	f	893.686.225,73	
Passiva.			
Kapitaal f	20.000.000,—	
Reservefonds	"	7.106.550,55
Bijzondere reserve	"	8.000.000,—
Pensioenfonds	"	6.252.373,17
Bankbiljetten in omloop	"	815.435.915,—
Bankassigtiën in omloop	"	380.480,89
Rek.-Cour. { Het Rijk / saldo's: { Anderen	"	25.381.133,66	
	"	—	11.129.772,46
Diverse rekeningen	"	893.686.225,73

Beschikbaar metaalsaldo f 124.761.707,30
 Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waarloef de Bank gerechtigd is. " 311.804.265,—
¹⁾ Waarvan in 'het buitenland f 23.890.447,18.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
21 Oct. '29	65.284	377.439	815.436	25.762	124.762	55
14 " '29	65.488	377.442	829.845	18.080	121.978	54
7 " '29	65.490	377.442	840.169	18.218	117.675	54
30 Sept. '29	65.596	377.442	851.686	21.424	112.466	53
23 " '29	65.601	377.442	802.779	16.539	134.528	56 ^{1/2}
16 " '29	65.605	377.442	812.293	12.898	132.175	56
22 Oct. '28	67.484	367.504	811.752	37.688	286.663	54
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schaikst-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ¹⁾
21 Oct. 1929	61.889	5.000	84.964	204.099	38.342
14 " 1929	64.693	8.000	89.128	201.122	37.660
7 " 1929	82.442	25.000	89.250	195.975	38.299
30 Sept. 1929	86.748	31.000	100.454	185.577	45.089
23 " 1929	53.543	—	91.971	183.221	37.829
16 " 1929	58.396	2.000	100.134	174.482	35.690
22 Oct. 1928	71.840	19.000	107.366	185.313	34.347
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
21 Sept. 1929	770	1.567	632	1.032	541
14 " 1929	771	1.573	607	992	503
7 " 1929	771	1.658	567	987	502
30 Aug. 1929	790	1.736	566	996	472
24 " 1929	801	1.535	599	993	519
22 Sept. 1928	961	1.460	590	1.062	434
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
19 Oct. 1929	169.400	308.300	59.700	58.600	22.200
12 " 1929	169.400	314.500	68.400	17.820	20.160
5 " 1929	170.000	312.300	71.193	20.284	20.650
21 Sept. 1929	146.980	24.077	305.738	64.160	19.654
14 " 1929	147.235	23.946	312.167	69.147	21.869
7 " 1929	147.464	24.691	312.106	61.928	33.628
31 Aug. 1929	147.575	24.423	305.675	83.269	120.052
20 Oct. 1928	171.329	15.915	322.112	12.634	4.842 ¹⁾
22 Oct. 1927	183.353	17.242	320.944		
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172		

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
19 Oct. 1929	—	191.200	—	***	46
12 " 1929	—	195.700	—	***	45
5 " 1929	—	199.600	—	***	45
21 Sept. 1929	9.622	37.034	133.343	28.854	45
14 " 1929	10.995	35.677	133.025	28.365	45
7 " 1929	10.800	34.268	136.204	30.786	45
31 Aug. 1929	10.298	34.767	135.738	24.886	46
20 Oct. 1928	10.029	34.474	95.128	61.090	49
22 Oct. 1927	11.902	25.518	129.102	40.737	50
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis 2/3 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling. ¹⁾

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
16 Oct. 1929	131.706	360.245	31.462	4.936	20.524
9 " 1929	130.737	363.841	26.896	8.836	20.750
2 " 1929	129.121	363.348	25.773	8.508	20.974
25 Sept. 1929	131.938	361.071	30.866	3.233	22.178
18 " 1929	135.581	361.856	33.726	3.299	24.182
11 " 1929	136.054	364.959	31.095	3.457	23.716
17 Oct. 1928	167.147	—	133.501	—	41.490
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
16 Oct. '29	76.077	9.551	69.876	37.126	32.688	28
9 " '29	72.707	8.459	66.244	38.084	28.157	24 ^{20/32}
2 " '29	73.767	8.993	64.910	38.042	26.996	24 ^{8/32}
25 Sept. '29	68.872	14.705	56.954	36.448	32.141	29 ^{23/32}
18 " '29	73.782	18.589	63.344	36.098	35.065	29 ^{23/32}
11 " '29	75.687	14.011	66.458	36.513	32.434	27 ^{1/2}
17 Oct. '28	34.015	11.217	—	100.012	53.397	48
22 Juli '14	11.005	13.736	—	42.185	29.297	52

¹⁾ Zie voor wijzigingen in de bankstaat de toelichting op blz. 1080 en 1081. ²⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
11 Oct. '29	30.776	109	7.189	26.827	18.648	2.469	3.200
4 " '29	39.784	103	7.200	27.519	18.635	2.548	3.200
27 Sept. '29	39.411	91	7.210	27.798	18.623	2.401	3.200
20 " '29	39.060	80	7.211	26.444	18.749	2.407	3.200
12 Oct. '28	30.715	732	13.836	21.648	18.425	2.140	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Particulieren
11 Oct. '29	5.612	1.530	66.901	6.460	7.003	5.208
4 " '29	5.612	1.640	67.321	6.380	6.720	5.883
27 Sept. '29	5.612	1.664	66.639	6.896	6.734	5.958
20 " '29	5.612	1.540	65.318	7.050	6.864	5.227
12 Oct. '28	5.930	1.196	62.021	7.675	3.865	5.459
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. ²⁾ Sluitpost activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

22 October 1929.

Reeds in ons vorig weekbericht kon worden gemeld, dat aan de verbeterde stemming, welke sedert eenigen tijd aan de tarwe-markt had geheerscht, vrij plotseling een einde was gekomen. Betere berichten uit Australië, voortdurend ruim aanbod van Argentijnsche tarwe, de telkens toenemende voorraad in Noord-Amerika, en beperkte vraag in Europa, hadden die verandering in de marktstemming teweeggebracht. Een verbetering is in den loop der week niet ingetreden. Inplaats daarvan zijn zelfs de prijzen voor tarwe nog vrij wat gedaald, terwijl de Europeesche vraag over het algemeen slecht bleef. Zelfs zijn drie opeenvolgende dagen voorgekomen, waarop aan de Londensche parcelmarkt geen enkele transactie werd gerapporteerd. Iets beter was de belangstelling nog te Liverpool, doch ook daar werden zeer weinig zaken gedaan. De transacties, welke daar nog tot stand kwamen, betroffen voornamelijk Plata-tarwe, behalve op een enkelen dag, toen er wat meer zaken werden gedaan, in Manitoba Nr. 4 en 5. Ook de Engelsche outports toonden zeer weinig belangstelling voor overzeesche tarwe. Niet ten volle zoo slecht als de tarwemarkt in Engeland, is die deze week op het Continent geweest. Al was ook daar de kooplust slecht, toch blijven er naar Duitschland, alsook naar Nederland en België, wel van tijd tot tijd zaken tot stand komen. Ook daarbij is voornamelijk sprake van Argentijnsche tarwe, terwijl Manitoba's slechts bij uitzondering worden gekocht. Eenige belangstelling toonen Zuid-Duitschland, Zwitserland en Italië voor Durums, doch zaken van eenige beteekenis kwamen er nog niet tot stand. Eenige verbetering in de houding der markt wordt uit Centraal Europa gemeld, hetgeen blijkbaar samenhangt met de omstandigheid, dat in Hongarije zeer veel tarwe ligt opgeslagen als hedge tegen verkoopen in de termijnmarkt te Boedapest per Maart en Mei. Hierdoor is dus een niet onbelangrijk gedeelte van de oogsten van Hongarije en Zuid-Slavië in beslag genomen, terwijl ook de export uit die landen gedurende de laatste maanden wel van beteekenis is geweest. Vanaf 1 Augustus heeft die uitvoer via de Roemeensche havens ca. 180.000 ton bedragen en bovendien heeft tenslotte ook langs andere wegen naar de naburige landen nog eenige uitvoer plaats gevonden. De vraag in die landen was weliswaar niet groot, doch er zijn toch wel vrij geregeld zaken gedaan, en in den laatsten tijd toont speciaal Italië weer meer belangstelling. De wereldverscheppingen van tarwe zijn deze week slechts klein geweest en de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid tarwe, welke $5\frac{1}{2}$ miljoen quarters bedraagt, is niet van overmatigen omvang. Steun heeft de markt daarvan echter niet ondervonden, nu de vraag in Europa zoo onbevredigend is en er bovendien in vele Europeesche havens groote voorraden overzeesche tarwe liggen opgeslagen. Daarbij bleef ook deze week Argentinië weder dringend aan de markt met tarwe, daar nog altijd groote hoeveelheden tarwe van den laatsten oogst in Argentinië aanwezig zijn en de weersomstandigheden voor de nieuwe Argentijnsche tarwe gunstig waren. Weliswaar staat nu wel vast, dat de uitzaai 10 à 15 pCt. kleiner is dan in het vorige jaar, terwijl bovendien als gevolg van de droogte een gedeelte der uitgezaaide tarwe nog verloren is gegaan, maar wat er overgebleven is staat er zeer goed voor en heeft deze week nog geprofiteerd van flinken regenval. Ook werd over lage temperatuur, waarvan onlangs sprake was, niet meer geklaagd en de Februari-termijn is dan ook aan de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario evenveel in prijs gedaald als de eerdere termijnen. Volgens officieele Argentijnsche opgave was op 30 September nog een uitvoeroverschot van 7 miljoen quarters in Argentinië beschikbaar, terwijl dit een jaar geleden slechts 2 miljoen quarters bedroeg. Men kan

dus verwachten, dat de Argentijnsche tarweverscheppingen nog geruimen tijd op den tegenwoordigen voet zullen kunnen doorgaan. Toch geeft men zich in Canada slechts zeer weinig moeite om met Argentinië te concurreeren en de Canadeesche zaken naar Europa blijven dan ook klein. Van iets grooteren omvang zijn dan nog de omzetter in hardwinter uit de Vereenigde Staten, maar over het algemeen blijft in geheel Noord-Amerika de overtuiging heerschen, dat Europa binnen eenigen tijd hoogere prijzen voor tarwe zal betalen dan tegenwoordig. Behalve het feit, dat in Noord-Amerika dit jaar veel minder tarwe is geoogst dan in het vorige, baseert men zich daarbij nog op de wetenschap, dat Argentinië in December/Januari een veel kleineren oogst zal hebben binnen te halen dan een jaar tevoren. Het is nu maar de vraag hoe lang de tegenwoordige toestand van onvoldoende Europeesche vraag en het groote Argentijnsche aanbod zal kunnen voortduren. Mocht dit nog eenige maanden het geval kunnen zijn, zoodat de nieuwe Argentijnsche tarwe beschikbaar komt vóór Canada en de Vereenigde Staten de gelegenheid hebben gehad om in ruime mate tarwe naar Europa te verkoopen, dan zou de in Europa bedingbare prijs wel eens een teleurstelling kunnen worden voor de Noord-Amerikaansche houders van tarwe. Het voortdurend sterke Argentijnsche aanbod van tarwe, de hooge raming van het nog aanwezige Argentijnsche uitvoersurplus en het gunstige weder voor den nieuwen Argentijnschen oogst, hebben dan ook niet slechts in Argentinië, doch ook in Noord-Amerika in den loop dezer week een flinke prijsdaling voor tarwe teweeggebracht. Ook op de stemming aan de Europeesche markten hebben die feiten hun invloed laten gelden. Van verbetering der vraag was daar daarom geen sprake en dezelfde uitwerking hebben ook de laatste cijfers van den zichtbaren wereldvoorraad teweeggebracht, welke door Broomhall per 1 October berekend wordt op 63.4 miljoen quarters tegen 54.4 miljoen op 1 September. Van hoe enormen omvang die zichtbare wereldvoorraad is blijkt uit het feit, dat tot nog toe 1 October 1928 een record vormde, toen die voorraad echter slechts 40 miljoen quarters bedroeg. In de voorafgaande 4 jaren was de voorraad op 1 October nooit hooger geweest dan 30 miljoen quarters. De vermeerdering tegenover 1928 vindt haar oorzaak voor verreweg het grootste gedeelte in Noord-Amerika, evenals dat ook op 1 October 1928 in vergelijking met de voorafgaande jaren het geval was.

Op 21 October was Noord-Amerika plotsteling voor tarwe zeer vast en hooger, doch de daarvoor aangegeven oorzaken zijn niet van een aard om veel vertrouwen te wekken. Zoo behoorde daartoe een bericht omtrent vorst in Argentinië, terwijl de termijnmarkten te Rosario en Buenos Aires op denzelfden dag slechts zeer weinig hooger waren. Na de prijsverbetering van 21 October sloten Winnipeg en Chicago nog $4\frac{1}{2}$ à $6\frac{1}{2}$ dollarcent per 60 lbs, Buenos Aires en Rosario 25 à 40 centavos per 100 KG. lager dan op den 14den.

In rogge vinden nog steeds zoo goed als geen zaken naar Europa uit Noord-Amerika plaats en verscheppingen zijn deze week zelfs in het geheel niet voorgekomen. De Noord-Amerikaansche roggeprijzen blijven bij voortdurend zoo veel hooger dan de Europeesche, dat van zaken geen sprake is. De markt wordt bij voortdurend beheerscht door Duitschland, waar rogge in zeer onvoldoende mate afzet vindt. Zoowel de inlandsche vraag als de vraag voor export zijn onvoldoende en de prijzen, waartoe Deutsche rogge in naburige landen wordt aangeboden, zijn in den loop der week voortdurend gedaald. Zij bevinden zich op een zeer laag peil, zoowel in vergelijking met tarwe als met voorafgaande jaren. Reeds spreekt men er in Duitschland van om het invoerrecht van gerst te verhoogen, teneinde het verbruik van rogge als veevoeder te doen toenemen. Aan de

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	13/19 Oct. 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	13/19 Oct. 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	1929	1928
Tarwe	19.027	1.345.865	1.820.688	1.100	100.940	58.843	1.446.805	1.879.531
Rogge	1.562	169.131	170.317	—	855	—	169.986	170.317
Boekweit	381	16.693	13.775	133	825	—	17.518	13.775
Maïs	23.427	672.088	841.990	10.976	168.070	175.593	840.158	1.017.583
Gerst	11.808	388.214	367.640	685	4.970	10.177	393.184	377.817
Haver	5.522	169.373	162.375	148	2.944	617	172.317	162.992
Lijnzaad	1.643	116.086	159.080	—	260.088	316.939	376.174	476.019
Lijnkoek	7.041	189.212	162.929	100	600	1.184	189.812	164.113
Tarwemeel	2.373	68.717	87.977	140	22.682	30.496	91.399	118.473
Andere meelsoorten	894	16.778	9.813	—	—	—	16.778	9.813

termijnmarkt te Chicago is rogge deze week ongeveer 3 dollarcent per 56 lbs. in prijs gedaald.

Maïs is deze week steeds verder in prijs teruggelopen, hetgeen zoowel van onvoldoende Europeesche vraag als van groote oogsten in Zuid-Europa het gevolg is geweest. Verscheppingen uit Argentinië waren deze week veel kleiner dan in de vorige, doch het nog aanwezige uitvoeroverschot van Plata-maïs is groot en de voorraden in de Argentijnsche havens hebben zelfs eenige vermeerdering ondergaan. Daarbij blijkt nu wel, dat de onlangs de ronde doende bevestigingen, dat de Roemeensche oogst niet zoo groot zou worden als men eerst gedacht had, slechts weinig waarde hebben gehad en van goed ingelichte zijde blijft men het Roemeensche uitvoersurplus taxeerden op 2 miljoen ton. Ook Zuid-Slavië heeft een oogst als nooit te voren en deze zal zelfs belangrijk grooter zijn dan de reeds overvloedige opbrengst van 1926. Daarbij komen dan nog Hongarije en Bulgarije en het is dus geen wonder, dat in den loop der week de prijsverbetering van eenigen tijd geleden voor Donaumaïs geen stand heeft kunnen houden en de reeds bereikte prijsstijging geheel en al verloren is gegaan. De verscheppingen van nieuwe Donaumaïs zijn in deze week begonnen en zullen nu waarschijnlijk spoedig een aanzienlijken omvang gaan bereiken. De berichten omtrent de kwaliteit zijn gunstig en het is te hopen, dat de nieuwe Donaumaïs werkelijk in bevredigenden toestand in Europa zal arriveeren, zoodat ervaringen zooals in 1926 en 1927 ditmaal niet weder voorkomen, toen zeer veel Donaumaïs in beschadigden toestand in de West-Europeesche havens arriveerde. Vooral in Engeland is in den loop der week spoedige Plata-maïs tot zeer lage prijzen opgeruimd, welke aanzienlijk lager waren dan de nog op het Continent bediingbare. Ook daar echter heeft een flinke prijsdaling plaats gevonden, welke zich in België en Nederland sterk deed gevoelen en niet slechts spoedige partijen, doch ook Plata-maïs, welke in November zal arriveeren, getroffen heeft. Buitengewoon groot zullen in Nederland en België voorloopig de aanvoeren niet zijn, doch de vraag is onvoldoende om de prijsdaling tegen te gaan. Duitsland blijft bij voortdurend slechts zeer weinig maïs koopen, nu gerst daar niet slechts met een veel lager invoerrecht geïmpor-teerd kan worden, doch bovendien aanmerkelijk lager dan maïs te koop is. Uit Zuid-Afrika zijn deze week de verscheppingen kleiner geweest dan in de vorige, doch stoomende partijen zijn zeer moeilijk te plaatsen. Intusschen zijn de prijzen in Zuid-Afrika te hoog voor nieuwe zaken naar Europa. In de Vereenigde Staten zijn de oogstberichten voor maïs aan de termijnmarkt te Chicago verdere prijsdaling ondergaan, hetgeen tot de algemeen flauwe stemming der markt heeft bijgedragen. Tevens deden dit ook de berichten omtrent den nieuwen uitzaai van maïs in Argentinië. Deze is, gedeeltelijk in verband met den kleineren uitzaai van tarwe en lijnzaad, dit jaar blijkbaar aanzienlijk grooter dan in het vorige, terwijl de weersomstandigheden gunstig zijn en de eerste ontwikkeling der vroeg gezaaide maïs goed van stapel loopt. Tenslotte heeft de flauwe vrachtenmarkt nog tot de flauwe Europeesche maïsmarkten bijgedragen. Te Chicago was op 21 October ook maïs vaster, doch het slot bleef nog 1 à 2 dollarcent per 56 lbs. beneden de prijzen van den 14den. Aan de Argentijnsche termijnmarkten heeft de prijsdaling in den loop der week 15 à 25 centavos per 100 KG. bedragen.

Zeer flauw is de geheele week ook de markt voor gerst geweest. Uit Noord-Amerika werd weinig afgeladen, terwijl de vraag voor Amerikaansche gerst bovendien in Europa slecht is, nu uit Roemenië in zeer ruime mate gerst aangeboden wordt. Zeer veel gerst is uit Roemenië deze week naar Duitsland verscheept, dat zich van inkooppen in Noord-Amerika bijna geheel onthoudt. Ook Roemeensche gerst is deze week in Duitsland slechts zeer weinig gekocht wegens de groote hoeveelheden, welke reeds naar Duitsche havens onderweg zijn. De prijzen hebben diensgevolge een flinke verlaging ondergaan, hetgeen echter niet tot een vermeerdering der vraag heeft geleid. In Nederland wordt altijd nog weinig Donau-gerst gekocht, doch het aanbod van voergerst uit de Vereenigde Staten naar Nederlandsche havens is zoo groot, dat dit geheel aan de behoefte van voergerst voldoet en de prijzen een verdere

gevoelige verlaging hebben ondergaan tot ver beneden het Amerikaansche niveau. Dit heeft zich echter evenmin kunnen staande houden. Met aanzienlijke prijsverlagingen aan de termijnmarkten te Winnipeg en Minneapolis zijn de Amerikaansche offertes van gerst geleidelijk vrij wat lager gelopen. Aanvankelijk heeft die verlaging tot eenige zaken in voergerst uit de Vereenigde Staten naar Nederland geleid, doch later, toen de prijzen verdere inzinking ondergingen, kwam aan de ondernemingslust een einde. Een verassing vormde in het begin der week het aanbod van gerst uit Rusland, dat naar Duitschland ook enkele zaken téngevolge had. Van groote beteekenis zijn die nog niet geweest, doch het Russische aanbod heeft wel in sterke mate meegewerkt tot de flauwe stemming der markt voor gerst en in Engeland zelfs bijgedragen tot gebrek aan ondernemingslust van maïs.

Ondanks dit alles was gerst op 21 October aan de termijnmarkten te Winnipeg en Minneapolis gevoelig gehand, doch het is zeer de vraag, of die verhoogde prijzen gehandhaafd kunnen worden.

Haver is in Noord-Amerika, evenals andere graansoorten, in prijs gedaald en in sterke mate was dat speciaal aan de termijnmarkt te Winnipeg het geval. Zaken in haver uit Noord-Amerika zijn naar Europa echter nog onmogelijk, omdat Duitschland de markt blijft beheerschen. Verscheppingen van haver uit Duitschland blijven voortgaan, doch naar de meeste landen zijn nieuwe zaken tegenwoordig slechts van weinig beteekenis. Slechts uit Engeland wordt gerapporteerd, dat men daar nog steeds Deutsche haver koopt. Intusschen hebben Deutsche verkoopers den laatsten tijd hun prijzen verlaagd als gevolg van den onvoldoenden kooplust in de naburige landen.

SUIKER.

De stemming op de verscheidene suikermarkten was, in tegenstelling met de voorafgaande week, de afgelopen week over het algemeen prijshoudend, zonder echter eene noemenswaardige verlevendiging van zaken tengevolge te hebben.

In Amerika ging nagenoeg niets om in Ruwsuiker en de prijs bleef nominaal hangen om 25/16 d.e. c. & fr. New-York op basis van Cubasuiker. Ook op de termijnmarkt ondergingen de noteeringen slechts zeer weinig verandering; het slot was: Oct. 2.24; Dec. 2.30; Mrt. 2.30; Mei 2.33 en Juli 2.40, terwijl de laatste noteering voor Sp. Centrif. 4.05 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 53.000 tons, de versmeltingen 53.000 tons tegen 58.000 tons in 1928 en de voorraden 665.000 tons tegen 311.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1929 Ton	1928 Ton	1927 Ton
Cubaansche prod.	5.156.316	4.037.833	4.508.521
Consumptie	122.113	84.248	117.521
Weekontv. afscheephavens ...	19.568	22.699	19.680
Totaal sedert 1 Jan.	4.652.316	3.571.447	3.996.891
Weekexport	40.548	64.049	58.680
Totale export sedert 1 Jan. ...	4.174.879	2.994.863	3.426.175
Voorraad afscheephavens....	443.404	576.584	570.716
Voorraad binnenland	415.920	382.138	394.109

Het is nog niet officieel bekend, wanneer de campagne dit oogstjaar zal beginnen.

In Engeland kochten Raffinadeurs eenige ladingen Ruwsuiker, hetgeen ook den handel enigermate tot koopen animeerde. De prijs voor stoomende 96° suiker bedroeg ongeveer Sh. 9/1½ cif. De stemming op de termijnmarkt was kalm, doch prijshoudend zonder noemenswaardige prijsfluctuaties. De slotnoteeringen op de Ruwsuikermarkt waren:

Dec.	Sh. 8/9	Mei	Sh. 9/7½
Mrt.	„ 9/0½	Aug.	„ 9/11½

Britsche Raffinade werd naar Britsch-Indië verkocht tot Sh. 10/9 f.o.b.

Het weer in Europa was over het algemeen gunstig voor het oogsten der bieten; de aanvang is echter gedeeltelijk een 14 dagen ten achter in vergelijking met normale jaren. Volgens Czarnikow zal de Bietsuikeroogst in Engeland waarschijnlijk 20/30.000 tons kleiner uitvallen dan het geraande cijfer van 290.000 tons.

Van Java werden geen verdere afdoeningen door de V.I.S.P. gemeld. De markt voor tweedehands suiker was lusteloos en de prijzen brokkelden ietwat af; de laatste noteeringen waren: Supérieur ready en October f 12.75; Nov. f 12.87½; Dec. f 13.—; Hoofdsuiker ready f 12.—. De

DE Pandbrieven der N.V. Insulaire Hypotheekbank te Zierikzee behorende tot de beleggingsfondsen der Rijkspostspaarbank, der Rijksverzekeringsbank en van het Kroondomein
Verkrijgbaar 4½ pCts. Pandbrieven à 98 pCt. en 5 pCts.
Pandbr. à 100 pCt. Pandbr. op 15 Oct. '29; f 17.400.000.—

Septemberafschepingen bedroegen volgens officieele gegevens 269.000 tons tegen 227.000 tons in 1928. (Totaal sinds Mei resp. 1.135.500 tons tegen 1.103.400 tons).

Hier te lande bleef de markt de geheele week kalm, doch prijshoudend gestemd. De prijzen bleven nagenoeg onveranderd, doch de omzet bleef beperkt, ofschoon iets ruimer dan de vorige weken. De laatste noteringen waren: Dec. f 13¼ à ¾; Mrt. 13¼ à ¾; Mei f 14.— à ¼ en Augustus ongeveer f 14¼.

De omzet bedroeg 4900 tons.

KATOEN:

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '29 tot 11 Oct. '29	Overeenkomstige periode	
		1928	1927
Ontvangsten Gulf-Havens.	2660	2522	2765
" Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	227	194	175
" "t Vasteland etc.	935	924	1124
" " Japan.....	179	265	261

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	11 Oct. '29	Overeenkomstig tijdstip	
		1928	1927
Amerik. havens.....	1597	1518	1974
Binnenland	882	710	863
New York	96	11	220
New Orleans	244	173	330
Liverpool	205	223	629

KOFFIE:

Na de heftig bewogen dagen van de vorige week was de stemming in de afgelopen acht dagen nog zeer opgewonden en waren de prijsschommelingen, voornamelijk op de termijnmarkten, nog groot. Aanvankelijk liepen de markten verder terug op berichten, volgens welke de Federale Regeering van Brazilië, in tegenspraak met het bericht van de vorige week, nog geen steun aan den Staat Sao Paulo zou hebben verleend, op steeds lager afkomende kosten vrucht-aanbiedingen van Santos, op aanhoudende verkooporders voor Braziliaansche en Europeesche rekening op de markt te New-York en op het uitblijven van be-

trouwbare berichten omtrent het afsluiten van een leening bij Amerikaansche of Europeesche bankiers. Op Vrijdag 18 dezer waren de termijnmarkten echter plotseling weder vast (te Rotterdam bedroeg de stijging van Donderdag op Vrijdag doorcen ongeveer 2½ ct. per ½ KG.) naar aanleiding van een telegram uit New-York, meldende dat het ten slotte Sao Paulo gelukt was een leening van £ 5 miljoen te Parijs geplaatst te krijgen, doch daar dit bericht niet officieel werd bevestigd, zakten de noteringen reeds den volgende dag weder in en Dinsdagochtend 22 dezer was te Rotterdam van het herstel van Vrijdag weder meer dan 1½ ct. verloren gegaan. Wat zich nu eigenlijk in Brazilië heeft afgespeeld, valt nog altijd niet goed te beoordeelen. De berichten, welke vanuit Brazilië worden verspreid, zijn nog steeds onduidelijk en in vele opzichten zelfs tegenstrijdig, doch dat de moeilijkheden, waarvoor het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie van Sao Paulo zich ten slotte geplaatst ziet, niet gering zijn, kan als zeker worden beschouwd. Een telegram van een der grootste verschepers te Santos heeft zelfs gemeld, dat het Instituut zich genoodzaakt heeft gezien om, naar aanleiding van gebrek aan de noodige middelen ter verstreking van voorschot op uit de plantages verzonden koffie's, aan de spoorwegen order te geven de verdere verzending van koffie uit de plantages naar de binnenlandsche pakhuizen voorloopig te staken. Ook van dit bericht is geen officieele bevestiging ontvangen en indien het juist mocht zijn, vraagt men zich af, hoe de planters, die dan ook geen verdere voorschotten zullen krijgen, hierop zullen reageeren. Dat de President van het Instituut is afgetreden, blijkt juist te zijn en volgens de laatste berichten is hij vervangen door den Braziliaanschen Minister van Justitie, die ook tijdelijk als Minister van Financiën is opgetreden. Behalve financiële moeilijkheden schijnt thans ook gebrek aan overeenstemming tusschen de verschillende koffie-produceerende Staten van Brazilië ten opzichte van den nu verder te volgen weg, de taak van het Instituut in niet geringe mate te verzwaren.

De toekomst van het artikel is en blijft met dit al buitengewoon onzeker. Uit de cijfers van de voorraden in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes en die der aanvoeren uit dat binnenland naar de afscheepaven valt af te leiden, dat van 1 Juli tot 30 September circa 8.200.000 balen uit den loopenden Santos-oogst in het binnenland zijn opgeslagen. Indien deze oogst circa 15 miljoen balen mocht blijken te bedragen, zijn nog bijna 7 miljoen balen in den loop van het oogstjaar uit de plantages naar het binnen-

STATISTISCH OVERZICHT

	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2) loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2) loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bè s. g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	
	Jaargemidd.	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	\$	%	Sh.	%	£
1925	17,20	100,0	13,07 ⁸	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0	73/-	100,0	62,1/6	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	17,90	165,74	1,89	112,5	86/6	118,5	58,1/-	93
1927	15,22 ⁵	88,5	12,50	95,6	165,00	71,3	222,25	94,2	362,50	78,4	13,35	123,7	1,75	104,2	85/6	117,3	55,7/6	89
Februari	15,22 ⁵	88,5	13,05	99,8	167,00	72,1	230,00	97,5	373,75	80,8	12,10	112,0	1,70	101,2	83/6	114,4	54,16/-	88
Maart	15,05	87,5	12,70	97,1	164,50	71,1	219,25	92,9	354,75	76,7	11,25	104,2	1,26	75,0	81/-	111,0	55,17/-	89
April	14,80	86,0	12,82 ⁵	98,1	173,00	74,8	237,50	100,6	351,50	76,0	11,00	101,9	1,22	72,6	80/-	109,6	55,2/6	88
Mei	15,75	91,6	13,57 ⁵	103,8	172,75	74,6	258,25	109,4	373,75	80,8	10,95	101,4	1,22	72,6	74/-	101,4	54,14/-	88
Juni	15,60	90,7	13,20	101,0	175,25	75,8	245,00	104,2	372,75	80,6	11,00	101,9	1,22	72,6	70/-	95,9	54,2/6	87
Juli	15,10	87,8	12,05	92,2	171,50	74,1	235,75	99,9	367,75	79,5	11,10	102,8	1,22	72,6	70/-	95,9	53,19/-	86
Augustus	14,87 ⁵	86,5	11,45	87,6	178,50	77,1	252,50	107,0	368,25	79,6	11,05	102,3	1,22	72,6	69/-	94,5	55,5/6	89
September	14,70	85,5	12,15	92,9	179,50	77,5	233,25	98,8	369,50	79,9	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	54,13/-	88
October	13,72 ⁵	79,8	11,45	87,6	178,75	77,2	230,50	97,7	359,00	77,6	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	55,5/-	89
November	13,45	78,2	12,12 ⁵	92,7	184,75	79,8	233,25	98,8	349,75	75,6	10,65	98,6	1,22	72,6	65/-	89,0	59,1/-	95
December	13,40	77,9	12,57 ⁵	96,2	201,00	86,8	246,25	104,3	348,25	75,3	10,60	98,1	1,22	72,6	65/-	89,0	60,2/-	96
1928	13,50	78,5	12,70	97,1	207,50	89,6	247,75	105,0	361,00	78,0	10,30	95,4	1,22	72,6	65/-	89,0	62,-/-	99
Januari	13,80	80,2	12,87 ⁵	98,5	226,50	97,8	243,75	103,3	361,00	78,0	10,00	92,6	1,21	72,0	65/-	89,0	61,12/-	99
Februari	14,60	84,9	14,00	107,1	240,75	104,0	255,75	108,4	350,75	75,8	9,95	92,1	1,19	70,8	65/6	89,7	61,3/6	98
Maart	15,30	88,9	14,97 ⁵	114,5	239,50	103,5	261,00	110,6	358,25	77,5	10,05	93,1	1,19	70,8	66/-	90,4	61,14/6	99
April	15,30	88,9	15,47 ⁵	118,4	238,50	103,0	260,75	110,5	372,00	80,4	10,60	98,1	1,19	70,8	66/-	90,4	62,15/-	101
Mei	14,37 ⁵	83,6	14,27 ⁵	109,2	234,00	101,0	252,50	107,0	365,25	79,0	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	63,17/-	102
Juni	14,25	82,8	13,07 ⁵	100,0	246,75	106,6	241,00	102,1	359,75	77,8	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	62,18/-	101
Juli	12,00	69,8	12,62 ⁵	96,6	214,75	92,8	226,75	96,1	350,75	75,8	10,05	93,1	1,21	72,0	66/-	90,4	62,10/6	100
Augustus	11,65	67,7	11,57 ⁵	88,5	198,75	85,9	198,25	84,0	350,75	75,8	10,00	92,6	1,21	72,0	66/-	90,4	63,8/-	102
September	12,27 ⁵	71,4	12,27	93,8	218,50	94,4	189,50	80,3	366,00	79,1	9,95	92,1	1,19	70,8	66/-	90,4	65,12/-	105
October	12,32 ⁵	71,7	12,07 ⁵	92,4	227,25	96,2	185,50	78,6	386,25	83,5	10,20	94,4	1,18	70,2	66/-	90,4	67,18/-	109
November	12,30	71,5	11,90	91,0	220,25	95,1	180,50	76,5	373,75	80,8	10,10	93,5	1,18	70,2	66/-	90,4	70,31/-	113
December	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	10,10	93,5	1,16	69,0	66/-	90,4	75,10/6	121
1929	12,72 ⁵	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	12,90	119,4	1,11	66,1	67/6	91,1	78,-/6	125
Januari	12,65	73,5	12,62 ⁵	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	12,00	111,1	1,11	66,1	67/-	91,8	89,8/-	144
Februari	12,12 ⁵	70,5	11,62 ⁵	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	11,05	102,3	1,11	66,1	67/-	93,2	82,17/6	133
Maart	11,12 ⁵	64,1	10,57 ⁵	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	11,15	103,3	1,16	69,0	69/6	95,2	75,4/6	121
April	10,87 ⁵	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	11,25	104,2	1,30	77,4	71/-	97,3	74,11/-	120
Mei	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72,12/6	117
Juni	13,12 ⁵	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73,17/-	119
Juli	12,62 ⁵	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	11,40	105,6	1,30	77,4	72/6	99,3	74,19/-	120
Augustus	12,45	72,4	9,90	75,7	189,00	81,6	174,00	73,7	533,00	115,2	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	74,2/6	119
September	12,45	72,4	9,90	75,7	188,00	81,2	170,00	72,0	525,00	113,5	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73,17/6	119
October	11,75	68,3	9,75	74,6	182,00	78,6	162,00	68,6	510,00	110,3	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	71,2/6	114

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoering.

* Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.

land te verzenden, welke hoeveelheid ongeveer overeenkomt met wat in de volgende negen maanden als aanvoer uit het binnenland in de afscheepaven van Santos mag worden verwacht, aannemende een dooreen-cijfer van circa 750.000 balen per maand. In dat geval zou dus bij het einde van het oogstjaar, dat is op 30 Juni 1930, de binnenlandsche voorraad van Sao Paulo nog even groot zijn als op 30 September l.l. het geval is geweest, namelijk bijna 15 miljoen balen, doch daar de kans niet uitgesloten is, dat de Santos-oogst nog enkele miljoenen balen grooter zal zijn dan 15 miljoen balen, bestaat ook de mogelijkheid, dat de binnenlandsche voorraden aan het einde van het jaar nog enkele miljoenen balen grooter zullen zijn dan op 30 September l.l. Een kunstmatige verkleining dier voorraden, bij voorbeeld door vergroting der aanvoeren in de afscheepaven of door terughouding van een deel van den oogst op de plantages, zou slechts een verspreiding van de hoeveelheid beteekenen en natuurlijk aan het wezen der zaak niets veranderen. Het eenige lichtpunt, dat voor het oogenblik is te ontdekken, bestaat in het feit, dat de wisselkoers te Rio zich trots alles blijft handhaven op slechts een minimale fractie onder 6 d. per Milreis. Hieruit mag worden afgeleid, dat de Federale Regeering den toestand alsnog in de hand heeft weten te houden.

De aanbiedingen van Brazilië liepen in de afgelopen week voor Santos met ongeveer 4/- en voor Rio ongeveer 1/6 a 3/- per cwt. terug. Sedert veertien dagen is de Santos-prijs voor de goede en fijne soorten dooreen ongeveer 8/- gedaald, doch de ordinaire soorten liepen in dien tijd niet minder dan ongeveer 15/- terug. „Good” op type van de termijnmarkt, prompte verscheping, is eenige dagen geleden reeds door Brazilië verkocht tot een prijs, slechts een kleinigheid boven de termijnwaarde uitkomende, terwijl de betere, goed beschreven soorten in verhouding nog altijd ver boven de termijnwaarde staan.

De officieele loco-notering van Superior Santos werd te Rotterdam verlaagd van 58 op 56 ct. per 1/2 KG. en die van Robusta van 49 op 48 ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 85/- a 89/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 90/- a 94/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 55/6 a 57/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, November-verscheping, 30 1/2 ct.; Benkoelen Robusta, November-verscheping, 30 3/4; Mand-

heling Robusta, Oct./Nov.-verscheping, 34 1/2 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, October-verscheping, 44 1/2 ct., alles per 1/2 KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec.	Maart	Mei	Sept.
21 Oct.	\$ 10,57	\$ 10,02	\$ 9,78	\$ 9,58
14 "	" 11,—	" 10,65	" 10,45	10,25
7 "	" 12,88	" 12,32	" 12,02	11,62
30 Sept.	" 13,60	" 13,09	" 12,75	12,25

Rotterdam, 22 October 1929.

STEENKOLEN.

Zonder eenigen twijfel blijft de ondertoon van alle markten vast. Vooral voor magere kolen en anthracieten is er een willige stemming. Er worden prijzen betaald, waaraan men eenige jaren geleden niet had durven denken.

In Engeland is het wachten op het Ontwerp van Wet, dat de Regeering zal voorleggen met betrekking tot de regularisatie van prijzen en productie voorzover de verschillende districten niet eigener beweging tot een regeling komen. Uit dien hoofde is er groote onzekerheid, ook ten aanzien van den werkduur van de mijnwerkers. Over dit laatste wordt vrij algemeen gezegd, dat de Regeering het niet zal aandurven, door beperking van arbeidstijd het voortbrengingsproces duurder te maken.

De prijzen zijn als volgt:

Northumberland Ongezeefde	f 11.50
Durham Ongezeefde	" 11.75
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	" 13.25
Schotsche gezeefde (Prime Lothians)	" 11.50
Yorkshire gewasschen Singles	" 12.—
Westfaalsche Veförder	" 13.—
" Vlamstukken I	" 14.—
" Smeenootjes	" 13.50
" Gasvlamförder	" 12.75
" Gietsokes	" 17.—
Hollandsche Eierbriketten	" 15.50

alles per ton van 1000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11.25.

Markt prijshoudend.

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		RUBBER ²⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		THEE Aff. N.-I. thee v. A'dam gem. pr. Java- en Sumatra- thee p. 1/2 KG.		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100		Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	H.	%	cts.	%	cts.	%	100,0	100,0		
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0	100,0		
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2	92,9		
299.13/6	114,4	13,45	57,5	45,00	81,8	25,25	85,6	1/7,375	54,4	22,00	117,3	50	81,5	71	84,0	93,5	88,9		
309.8/6	118,2	14,15	60,6	46,25	84,1	26,00	88,1	1/7,125	53,7	21,125	112,7	48,75	79,4	71,25	84,3	94,2	89,9		
312.15/-	119,4	14,25	61,3	47,75	86,8	26,50	89,8	1/8,25	56,8	20,625	110,0	48	78,2	70	82,8	92,9	89,2		
304.1/-	116,1	14,75	63,4	47,50	86,4	26,25	89,0	1/7,875	55,8	20,25	108,0	48	78,2	72,25	85,5	92,3	88,7		
295.12/-	112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	88,1	1/7,75	55,4	20,25	108,0	47	76,6	86,5	102,4	93,5	90,4		
296.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	1/6	50,5	18,375	98,0	47	76,6	81,25	96,2	96,1	89,6		
289.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	1/4,75	47,0	18,625	99,3	47	76,6	84	99,4	97,4	92,2		
292.-/6	111,5	19,70	84,7	48,50	88,2	26,50	89,8	1/5,25	40,8	18,50	98,7	45,375	73,9	—	—	96,1	90,2		
287.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	1/4,25	45,6	17,875	95,3	44,25	72,1	94,5	111,8	96,8	89,1		
264.2/6	100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	90,7	1/4,375	46,0	16,875	90,0	45,25	73,7	93	110,1	96,8	88,6		
264.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	1/6,5	51,9	17,25	92,0	46	74,9	96	113,6	97,4	88,9		
266.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	1/7,75	55,4	17,875	95,3	46	74,9	89,25	105,6	97,4	88,2		
255.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,375	92,7	46	74,9	84,5	100,0	98,7	87,9		
233.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75	89,3	46	74,9	79,5	94,1	96,8	87,9		
233.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	32,25	112,5	1/0,75	35,8	16,875	90,0	47	76,6	79	93,5	98,1	89,2		
234.6/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-/9,375	26,3	16,875	90,0	47	76,6	74,25	87,9	98,7	90,5		
230.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-/9	25,3	16,625	88,7	48,25	78,6	78,25	92,6	98,1	91,2		
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-/9,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7	98,7	89,8		
211.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-/9,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3	95,5	88,2		
211.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-/9,25	26,0	16,00	85,3	51,875	84,5	67,75	80,1	92,9	86,6		
214.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-/8,5	23,9	15,875	84,7	52,75	86,0	70,25	83,1	93,5	85,4		
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-/8,8	24,7	14,625	78,0	53	86,4	73	86,4	94,2	85,1		
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-/8,625	24,2	14,00	74,7	53	86,4	75,75	89,6	95,5	85,1		
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-/8,5	23,9	13,925	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5	95,5	84,8		
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-/9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	94,2	84,6		
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	94,2	85,4		
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	94,8	85,8		
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-/10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	92,9	83,9		
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-/10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	91,6	81,7		
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-/10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	91,0	81,9		
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-/11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	91,0	83,7		
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-/10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	91,6	83,6		
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-/10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	91,0	83,7		
98.15/-	75,9	18,90 ⁵⁾	81,3 ⁵⁾	30,50 ⁸⁾	55,5 ⁸⁾	22,50 ⁸⁾	76,3 ⁸⁾	-/9,75	27,4	13,50 ⁷⁾	72,0	51	83,1	64,50 ⁸⁾	76,3 ⁸⁾	91,6	83,6		
89.17/6	72,5	18,55 ⁶⁾	79,8 ⁶⁾	30,50 ⁹⁾	55,5 ⁹⁾	22,50 ⁹⁾	76,3 ⁹⁾	-/9,9375	27,9	13,625	72,7	49	79,8	65 ¹⁰⁾	76,9 ¹⁰⁾	91,0	82,0		
81.12/6	69,4	18,00 ⁷⁾	77,4 ⁷⁾	32,75 ¹⁰⁾	59,5 ¹⁰⁾	22,50 ¹⁰⁾	76,3 ¹⁰⁾	-/9,75	27,4	13,25	70,7	48	78,2	—	—	—	—		

¹⁾ Huidige officieele noteringen (Jan. 1928). ²⁾ = Maiting vóór de invoering van de huidige offic. noteringwijze (Jan. 1928). ³⁾ Jaar- en maandgemiddelden afgerond ⁴⁾ 4 Oct. ⁵⁾ 11 Oct. ⁶⁾ 18 Oct. ⁷⁾ 3 Oct. ⁸⁾ 10 Oct. ⁹⁾ 17 Oct.

IJZER.

In de laatste veertien dagen is de vraag op de Belgische markt gaandeweg minder geworden, waardoor de prijs van Lux 3 zwakker is. In Frankrijk daarentegen is in verband met de grootere vraag de stemming vast. Op de Cleveland markt is het aanbod iets ruimer, tengevolge van den achteruitgang in de bedrijvigheid der staalfabrieken.

Het Westeuropeesch gieterij-ijzerkartel heeft den export-prijs van Lux 3 voor Nederland met 1/6 verhoogd. Het O.S.P.M. (Frankrijk) verkoopt zijn gieterij-ijzer voor November tegen onveranderde prijzen. Eveneens heeft het Roheisenverband besloten de prijzen en voorwaarden tot het eind van dit jaar ongewijzigd te laten.

De dalende tendenz van de staalmarkt zette zich in de afgelopen twee weken voort. Er is zoo goed als geen vraag.

THEE.

In de theeprijzen kwam in de afgelopen week over het algemeen weinig verandering. De Amsterdamsche veiling op 17 October had een vlug verloop met soms niet onbeduidend hogere prijzen voor bladsorteeringen, waarvan sommige 1—5 cts. duurder van de hand gingen.

Gebroken sorteeringen waren ongeveer prijshoudend.

De middenprijzen bedroegen volgens Pakhuismeesteren van de Thee voor Java 64½ (64¼) cts., Sumatra 66 (65) cts., de totale middenprijs was met 65 cts. slechts een halve cent boven het vorige veiling-gemiddelde.

De hoeveelheden te Amsterdam in veiling aangeboden blijven klein, ondanks de vele voordeelen die de Amsterdamsche markt, ook wat-opbrengstrijzen betreft, boven andere biedt.

Volgens de Vereeniging voor de Thee-cultuur bedroeg de uitvoer van Sumatra in totaal gedurende September 839.000 KG. (v.j. 885.000 KG.). De uitvoer over het geheele jaar kwam daarmee op 7.636.000 KG. (v.j. 6.620.000 KG.).

De aanvoer van thee in Groot-Brittannië en Nrd. Ierland beliep volgens de statistiek van „The Board of Trade” gedurende September 56 miljoen lbs. (v.j. 54½ miljoen).

De uitvoer uit dit land beliep 6½ miljoen lbs. (v.j. bijna 8 miljoen); over Januari-September bedroegen de aanvoeren 368 miljoen lbs., hetgeen 34 miljoen lbs. meer is dan een jaar geleden, van welke vermeerdering 14½ miljoen lbs. op rekening van de Ned.-Indische thee, 9½ miljoen op die van Ceylon en 5½ miljoen op die van het Britsch-Indische product.

De uitvoeren gedurende de drie eerste kwartalen waren met 66 miljoen lbs. ongeveer gelijk aan die van verleden jaar.

Amsterdam, 21 October 1929.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Er zijn vooralsnog geen teekenen, welke op een betere vraag naar scheepsruimte wijzen en het schijnt, dat vóór de sluiting der scheepvaart op de St. Laurence geen opleving meer te verwachten is. Van Montreal werd een October boot van 30.000 qrts. maximum naar Avonmouth tegen 1/10½ per qrt. zwaar graan afgesloten, alsmede een boot van 34.000 qrts., 10 pCt.; per Oct./November naar de Middellandsche Zee tegen \$ 0.14, met optie Antwerpen of Rotterdam tegen \$ 0.09½, Hamburg/Bremen \$ 0.10 en \$ 0.01 extra, indien de boot een volle lading gerst krijgt.

Van de Northern Range vonden geen afsluitingen plaats. Er was wel vraag naar ruimte voor Engelsche havens, maar tegen zulk een lage vracht, dat de reeders niet de minste belangstelling toonden.

Van de *Gulf* kunnen weder eenige booten naar Griekenland geplaatst worden. Twee booten werden reeds afgesloten, één per Oct./November tegen \$ 0.20 en de andere begin November tegen 4/1½ per qrt.

North Pacific. Gedurende het grootste gedeelte der afgelopen week was er een vrij behoorlijke vraag naar graanbooten. Er werden 6 schepen van ongeveer 7000/7200 tons afgesloten, waarvan één prompte boot tegen 24/6 basis Vancouver/U.K./Continent met 6 d. minder naar Antwerpen of Rotterdam, terwijl de overige 5 schepen 25/- konden verkrijgen voor November en December laden. Verder werden een paar ladingen naar Antwerpen of Rotterdam direct tegen 24/- bevracht, beide voor December verscheping. Tegen het einde der week trokken de meeste bevrachters zich helaas terug.

La Plata. Deze markt is nog ongunstiger geworden. Voor prompte booten is nauwelijks lading te krijgen, met het

gevolg, dat nu reeds 13/6 van de Bovenrivier en 12/6 van Bahia Blanca naar U.K./Continent, met 6 d. minder naar Antwerpen of Rotterdam geaccepteerd werd. Voor November booten is de toestand ook niet beter want 14/- is betaald van de Bovenrivier voor 5/30 November laden. Per December kunnen geen booten vóór den 20sten geplaatst worden. Voor deze positie zijn handige booten tegen 20/3 van de Bovenrivier naar U.K./Continent bevracht met 6 d. minder naar Antwerpen of Rotterdam, op welke basis ongetwijfeld nog meerdere booten kunnen worden opgenomen.

Suiker van West-Indië. Doordat de afladers nog steeds geen behoorlijke prijzen kunnen maken, blijft de vraag naar ruimte uiterst beperkt. Op het oogenblik is er slechts vraag naar een handige boot van ca. 4500 tons naar voor 10/25 November laden van San Domingo naar U.K./Continent tegen 17/- à 17/6 met de optie Marseille tegen 1/6 extra alsmede naar een 6000 tonner per einde Nov./December van Cuba naar U.K./Continent tegen 16/- optie Marseille tegen 17/6. Voor laatstgenoemde order is tonnage tegen 6 d. hooger verkrijgbaar.

Salpeter van Chili. Ofschoon bevrachters door de slechte La Platamarkt goedkope booten van Chili kunnen krijgen, komen zij slechts met weinig orders aan de markt. De herbefrachtiging eener lading van 7000 tons per Oct./November tegen het betrekkelijk hooge cijfer van 22/- basis Rotterdam/Hamburg range met opties niet medegerekend, vond gedurende de laatste week slechts één afsluiting plaats, nl. die van een 6400 tonner per 18/30 November naar Bordeaux/Hamburg range (geen havens uitgesloten) tegen 20/9, met de opties Noord-Spanje tegen 21/9, Middellandsche Zee tegen 22/9, Adriatische Zee, Alexandrië, Danzig of Gdingen tegen 23/9. Op deze basis kan nog een iets grotere boot met ligdagen 20 November geplaatst worden.

Voor lijnruimte toonden bevrachters natuurlijk nog veel minder interesse en waar booten zich niet van andere lading konden verzekeren, bereikte de vracht een nog lager peil. Zodoende werden 1000 tons naar Antwerpen/R'dam/Bremen/Hamburg per 20 Oct./19 November tegen 15/6 minus 6 d., daarna een verdere 1050 tons naar Antwerpen/Rotterdam/Hamburg tegen 14/- netto geboek.

Donau. Nadat het aantal afsluitingen de vorige week reeds sterk verminderde, schijnt de periode van buitengewone opleving thans voorgoed geëindigd te zijn. De markt is ongetwijfeld overvoerd met booten en men vreest, dat sommige der reeds bevrachte schepen moeilijkheden zullen hebben. Om den toestand nog erger te maken is zoo juist ook de prijs voor het lichten van lading op 6/- gebracht, wat een verhooging van 2/6 tot 3/- per ton op de tusschenreeders en bevrachters in charters overeengekomen prijzen beteekent. Deze verhooging gaat natuurlijk ten laste van bevrachters, maar bij afsluitingen met eerste klasse firma's behoeven reeders geen moeilijkheden te vrezen.

Zwarte Zee. Ook deze markt is kalmer, met slechts één afsluiting, nl. die van een 5200 tonner tegen 16/- naar het Continent, 16/6 naar U.K. met de optie Denemarken tegen 18/-, optie koeken tegen 1/6 extra, 15/30 November laden.

Middellandsche Zee. Over het algemeen is de stemming flauwer, alhoewel de betaalde vrachten op een betrekkelijk hoog peil bleven. De inzinking van de Donaumarkt heeft een ruimer aanbod van scheepsruimte in de Middellandsche Zee tengevolge, in het bijzonder voor Fosfaatladings. Afgesloten werd tegen 9/- van Sfax naar Reime of Gent en tegen 8/- van Bona naar Glasgow. Ertsladings werden o.m. als volgt bevracht: Bona/Cardiff 6/6, Algiers/Middlesbrough 9/-, en Melilla/IJmuiden 6/3.

Van Alexandrië werd tegen 11/6 per 60 cub. voet naar Hull bevracht, maar tegen het einde der week werd de stemming flauwer en de vracht is thans 10/6.

Noord-Spanje. Door een grooter aanbod van tonnage en een verminderde vraag naar ruimte is deze markt iets flauwer. Betaald werd o.m.: van Bilbao naar Rotterdam 6/1½, Grangemouth 7/6, Tyne Dock 7/-, Middlesbrough 8/-.

Kolen van U.K. Ofschoon de thuisvrachten algemeen achteruitgaan, zijn de uitgaande kolenvrachten tot nu toe niet van betekenis gestegen, terwijl de vrachten naar de Middellandsche Zee zelfs iets minder gunstig zijn. Naar Zuid-Amerika zijn de vrachten echter zeer vast en de verwachting is, dat in deze richting nog hogere cijfers betaald zullen worden.

Van Zuid-Wales werd o.m. bevracht: naar Rouaan tegen 5/9, Genua 8/6, Piraeus 9/9, Singapore 17/-, Rio 15/- en Buenos Aires 16/- en van de *Oostkust* naar Flensburg tegen 6/6, Rotterdam 4/-, Oran 8/6, Port-Said 10/- en Adelaide en Wallaroo 27/6.